Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 246 (7987). ● 28 декабрь, 1982 йил ● ● СЕШАНБА Баҳоси 3 тийин.

● КАЛИНИН районидаги «Москва» колхозининг илғор сут соғувчиси Мухтарам Мўминова СССРнинг шонли 60 йиллик юбилей шарафига ўз боқимидаги 15 бош сигирнинг ҳар биридан 5200 килограммдан сут соғиб олишга сўз берган эди. У ўз ваъдасини ёруғ юз билан бажариб, шонли юбилейни муносиб кутиб олди.

Б. Ғафуров фотоси.

1985 ЙИЛ ҲИСОБИГА

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинатининг иккинчи фабрикаси тўқувчиси Евгения Губина ҳамкасблари орасида биринчи бўлиб 1985 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Евгения Александровнанинг беш йиллик бошидан буён тўқиган газламаси 892 минг метрдан ошиб кетди.

Хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтириш ана шундай ажойиб самара бермоқда. Донгдор тўқувчи беш йилликда ўн йиллик норманы бажаришга сўз бериб, нормадаги станоклар сонини 19 тадан 35 тага етказди. Бунга қадар Е. Губина юқори зичликда жойлашган станокларга хизмат кўрсатар эди. Ана шу бой тажриба янги — АТПР-100 маркали станокларни ўзлаштиришда қўл келди.

А. ИРИСБОЕВ.

МОСКВАЛИКЛАРНИНГ МУҲИМ ТАШАББУСИ

КПСС XXVI съезди белгилаб берган режаларни амалга оширишга Москва меҳнатчилари салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Ўн бир ойлик ишлаб чиқариш программаси муддатидан илгари бажарилди. СССРнинг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан пойтахт КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланишга москваликлар зарбдор меҳнат билан жавоб бердилар. Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси пешқадамларининг куч-ғайратлари бу йилги планларни муваффақиятли туғаллашга, беш йилликнинг марказий, учинчи йилида юксак унумдорлик билан меҳнат қилиш учун яхши шарт-шароитларни яратиб қўйишга қаратилган.

Шаҳар халқ хўжалиги барча тармоқларининг коллективлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига ўтказилган мусобақа тажрибасидан кенг фойдаланишга, ички резервларни тўла-тўкис ишга солишга интилмоқдалар. Пойтахт партия ташкилотлари, меҳнат коллективлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг 1982 йил ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида: «Партия, давлат ва меҳнат интизомининг ҳар қандай бузиш ҳолларига қарши янада қатъият билан кураш бошлаш лозим», деган қоидасини ҳаракат учун қўлланма деб қабул қилдилар.

Пойтахт халқ хўжалиги барча тармоқларининг илғор коллективлари меҳнатнинг ташкил этилишини яхшилаш, хўжасизликка, ишлаб чиқариш ва давлат интизомини бузиш ҳолларига қарши курашни кучайтириш тўғрисида мажбурият қабул қилдилар. Улар: «Меҳнатга — шон-шарафлар!» деган шиор остида ишлашга қарор бердилар. КПСС Москва шаҳар комитетининг бюроси маъқуллаган бу ташаббусни москваликлар бажонидил маъқуллаб кутиб олдилар. Бу ташаббус ҳамма резервлардан фойдаланиш, ўзаро талабчанликни ошириш, ишлаб чиқаришда намунали тартиб ўрнатиш асосида юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришишни кўзда тутади.

Ташаббускор коллективлар вакилларининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида меҳнат ва жамоат интизомини бузишнинг ҳар бир ҳодисасига нисбатан ҳамма жойда чидаб бўлмайдиган вазиятни вужудга келтириш, ишга келмаслик, кечикиб келиш, ишлаб чиқаришдан ўзбошимчалик билан кетиб қолиш ҳолларини фавқулодда ҳодиса деб ҳисоблаб, шунга яраша муносабатда бўлиш зарурлиги таъкидланди. Коллективлардаги интизом ҳолатини социалистик мусобақанинг энг асосий кўрсаткичларидан бири деб билиш таклиф қилинди.

Корхоналарнинг ишини анализ қилиш кўпгина камчиликларни ички резервлар ҳисобига тугатиш мумкинлигига ишонч ҳосил қилдирмоқда. Пойтахт коллективлари шунга асосий эътибор бермоқдалар. Октябрь 60 йиллиги номидаги автотрактор электр аппаратлари, СССР 50 йиллиги номидаги ҳисоб — аналитик машиналари, автомат линиялари заводларида, «Парижская коммуна» фабрикасида, Главмосавтотрансга қарашли 1-автомобиль комбинатида, 3-уйсозлик комбинатида, «Иккинчи соат заводи», С. Орджоникидзе номидаги «Станоксозлик заводи» бирлашмаларида ва бошқа корхоналарда ҳар бир участкада, ҳар бир иш жойида юксак уюшқоқликка эришишга, иш вақтининг зое ўтишига барҳам беришга қарор қилинди.

Меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формасини активроқ жорий этиш, ўзини оқлаган ягона наряд билан ишлаш методларини кенг оммалаштириш, коллективларнинг состави барқарор бўлишига интилиш, кадрлар қўнимсизлигини имкони борича камайтириш учун кўп иш қилинмоқда.

Ҳар бир меҳнат коллективи — яхлит халқ хўжалик комплекси занжиридаги бир ҳалқадир. Бинобарин қатъий графикка мувофиқ ишлаш, турдош касб эгасининг меҳнати ва вақтини ҳурмат қилиш, тежаш керак. Ишлаб чиқариш топшириқларини сўзсиз бажариш ҳар бир коллектив учун қонун, шон-шараф ва ишчилик ор-номуси бўлиб қолиши лозим — ташаббус билан майдонга чиққан пойтахт меҳнатчиларининг куч-ғайратлари мана шунга қаратилган. Онгли интизом ва уюшқоқлик, ишга масъулият билан қараш, ҳамиша ўртоққа ёрдам беришга интилиш — меҳнат аҳлининг мана шу энг яхши фазилатларини коллективларда ҳам, завод йўлакларида ҳам қарор топтириш зарур.

Пойтахтда юзага келган меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш йўлидаги кенг ҳаракат ташаббускорларининг тажрибаси ҳар бир корхонада, ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлиги ва сифатини анча ошириш имконини берди. Белгиланган юксак кўрсаткичларга ҳеч қандай қўшимча моддий чиқим ва бошқа харажатларсиз эришиш режаси тузилаётганлиги муҳимдир. Москваликлар бошлаган ҳаракатнинг зўр иқтисодий ва тарбиявий нафи мана шундан иборат.

Партия ва жамоат ташкилотлари тушган таклифларни кўриб чиқиб, коллективлар қабул этган мажбуриятларни кенг миқёсдаги ташкилотчилик ва сиёсий иш билан мустаҳкамламоқдалар. Ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш, социал вазифаларни планли ҳал этиш, одамларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш, коллективларда яхши микроиқлимни вужудга келтириш юзасидан комплекс тадбирлар амалга оширилмоқда. Онгли меҳнат интизоми руҳида тарбиялашда новаторлар ва ветеранларнинг тажрибасидан, ишчи мажлисларидан, меҳнат шуҳрати кенгашларидан, мураббийлик ҳаракатидан, коммунистик меҳнат мактабларидан ҳам тўла-тўкис фойдаланиш белгиланди.

Коллективларда микроиқлимни яхшилашга доир тадбирлар системасида ичкиликбозликка ва алкоголизмга қарши аниқ мақсадни кўзлаб актив курашиш алоҳида ўрин олади. Ичкиликбозлик меҳнат коллективини емирадиган энг ёвуз душман эканлиги таъкидланди. Москваликлар спиртли ичимликларни истеъмол қиладиган, инсонлик шаънидан ва ишчилик обрўсидан маҳрум бўлган кишиларга нисбатан муросасизлик вазиятини вужудга келтиришга чақирдилар.

Ташаббускор коллективлар барча москваликларни онгли интизом ва қатъий тартибни таъминлашга, меҳнатни пухта ташкил этишни моддий ишлаб чиқариш соҳасидагина эмас, шу билан бирга фан, бошқарув, аҳолига хизмат қилиш, шаҳар хўжалиги муассасаларида, шунингдек меҳнаткашларнинг истиқомат жойларида ҳам ҳар кунги нормага айлантиришга даъват қилдилар.

Пойтахт корхоналари ва ташкилотларининг жуда кўпчилиги аҳиллик билан пухта ишлаб турибди, бироқ, ҳатто уларнинг энг яхшиларида ҳам камчиликлар ва фойдаланилмаётган резервлар бор. КПСС Москва шаҳар комитети партия, совет ва жамоат ташкилотлари олдига ҳар бир коллективнинг фаолиятини таҳлил этиш, танг жойларни аниқлаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш соҳасидаги ишда юксак уюшқоқлик ва аҳиллик вазиятини вужудга келтириш соҳасидаги ишнинг асосий йўналишларини белгилаб олиш вазифасини қўймоқда.

Онгли интизом ва уюшқоқликни янада мустаҳкамлаш ишида социалистик мусобақанинг, меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракатининг тарбиявий имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланилмоқда. Коллективларнинг меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш юзасидан қабул қилган мажбуриятлари комплекс характерда бўлиши, ташкилий-техникавий, тарбиявий ва ҳуқуқий тадбирларни ўз ичига олиши муҳимдир. Ғоявий-сиёсий меҳнат ва аҳлоқий тарбияни пропаганда ва агитация қилиш воситаларидан самарали фойдаланиш билан узвий бирликда планли равишда амалга ошириш, барча идеология муассасаларининг фаолиятини мувофиқлаштириб олиб бориш катта аҳамиятга эгадир.

Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш йўлидаги ҳаракатни авж олдириб юборган пойтахт илғор коллективларининг ташаббуси — москваликлар сиёсий етуклигининг, юксак активлигининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга оширишга, партиянинг халқ бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрлигига амалий иш билан жавоб беришга ватанпарварларча интилаётганликларининг ёрқин далилидир.

(ТАСС).

ХУШХАБАР

ОБЛАСТЬ САНОАТЧИЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Область саноат корхоналари коллективлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорларидан илҳомланган ҳолда маҳсулот реализация қилиш ва тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари—27 декабрда бажардилар. Йил охиригача пландан ташқари 95 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича ўн биринчи беш йилликнинг икки йиллик плани 22 декабрда бажарилди. Шу йилнинг охиригача эса планга қўшимча равишда 248 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилади.

ОЗУҚА ЦЕХИ—БАРАКА ЦЕХИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ЛКСМ Марказий Комитетининг чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарорига жавобан барча фермаларда маҳсулот етиштириш ва давлатга сотишни ёз ойларидагидан камайтирмаслик чорвадорларнинг шу кунги шиорига айланган.

Қишловнинг дастлабки ойларида эришилаётган натижалар шуни кўрсатмоқдаки, коммунистлар ва фермаларнинг барча ходимлари ижодий активликни кучайтириб, мол туёғини сақлаб қолиш, озуқа запасларидан тежабтергаб, самарали фойдаланишга жиддий эътибор бераётган ерда ютуқлар ҳам салмоқли бўлаётир.

Бундан 3—4 йил илгари Бўстонлиқ районидаги бирорта хўжалик фермасида тўла механизациялаштирилган озуқа цехлари йўқ эди. Ҳозир эса кўпгина колхоз ва совхозларнинг фермаларида озуқа турларини қайта ишлашнинг илғор технологиясига асосланган цехлар мавжуддир. Жумладан, Фрунзе номли колхоз чорвадорлари қишлов учун жамғарилган барча турдаги озуқаларни фақат қайта ишлаб, хушхўрлиги ва тўйимлилигини ошириб, молларга едирмоқдалар. Фермада маккажўхори сўталари дон чиқиндилари билан бирга КДУ-2, сомон ва похол эса ИГК-30 агрегатида майдаланиб, пневмотранспортёр орқали С-12 механизмига узатилади ва бу ерда обдон аралаштирилиб, буғланади.

К. Маркс номли колхоз фермасида ҳам озуқа цехи ишга туширилган. Бу ерда ўрнатилган С-2 агрегати С-12 агрегатига нисбатан анча камқувват. Аммо чорвадорлар агрегатни кечаю-кундуз тўхтовсиз ишлатмоқдалар. Натижада мавжуд молларнинг ҳаммаси буғланган озуқа аралашмаси билан тўла таъминланмоқда.

«Ленинград» колхози фермасида барпо этилган озуқа цехининг қуввати анча юқори. Бу ерда иккита С-12 агрегати ўрнатилган.

Айниқса, «Қизилту» колхози озуқа цехининг иш тажрибаси намуналидир. Озуқа турларини қайта ишлашда энг илғор технология қўлланилмоқда. Район чорвадорларининг яқинда шу фермада бўлиб ўтган семинарлари пайтида бу илғор технологияни бошқа хўжаликларда ҳам қўллаш район бўйича ялпи маҳсулот етиштиришни кўпайтириш имконини бериши алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Силос, сенаж каби ширадор озуқалар «Волгарь-5», маккажўхори дони, сўтаси ва пояси КДУ-2, сомон ва похол эса ИГК-30 агрегатларида сифатли майдаланилади. Бу агрегатлар кетма-кет ўрнатилганлиги учун майдаланган озуқа турларининг ҳаммаси транспортёрлар орқали С-12 агрегатига узатилади. Бошқа хўжаликлардан фарқли ўлароқ бу ерда сомон оҳакли суюқлик билан гидролиз қилинади. Шунинг учун ҳам сомон таркибидаги озуқа бирлиги икки баравар ошмоқда.

Ферманинг озуқа цехи ишчилари, тўғрироғи операторлари С. Калиқулов билан Р. Абдумановлар похолни гидролиз қилиш жараёнини яхши ўзлаштириб олганлар.

— Мана бу идишда оҳакни сўндирамиз, — дейди ферма ва озуқа цехининг бош механиги Қўчқор Атемов. — Бунисида эса иссиқ сувда оҳакли хамир тайёрлаймиз. Шу идишга карбомид ва ош тузи соламиз. Бу жараёнлар механизациялаштирилган. Электр аралаштиргичдан фойдаланилади.

Фермада шу йўл билан тўйимли озуқа тайёрланмоқда. С-12 агрегатига 700 килограмм атрофида майдаланган сомон ва насос ёрдамида 1 тонна оҳакли суюқлик солинади. Умуман бир тонна сомонга 35 килограмм сўндирилмаган оҳак, 5 килограмм карбомид ва 10 килограмм ош тузи қўшилади. Буғлаш уч соат давом эттирилиб, сўнгра майдаланган сомон, лавлаги, силос, сенаж, майдаланган маккажўхори дони ва сўтаси қўшилиб, ўн беш минут давомира аралаштирилади. Тайёр бўлган сифатли озуқа аралашмаси КТУ-10 механизми ёрдамида молларга тарқатилади.

Озуқа турларини шу тартибда аралаштириб қайта ишлаш катта наф келтирмоқда. Агар бир килограмм қуруқ сомон таркибида 0,25 грамм озуқа бирлиги бўлса, оҳакли аралашма ёрдамида гидролиз қилингандан сўнг 0,4 га етади. Озуқа турларини молларга алоҳида берганга нисбатан аралашма ҳолида едирилса, 8—10 процент озуқа бирлиги қўшилади. Озуқа аралашмасига қўшилган карбомид ҳазм бўлувчи протеин ҳисобида олганда 25 килограмм омухта ем ўрнини боса олади. Демак, колхознинг озуқа цехи бир кунлик иш жараёнида 2 тонна қўшимча озуқа бирлиги етказиб бермоқда. Бу кўрсаткич 155 кун давом этадиган қишлов даврига нисбатан ҳисобланганда 50 гектар беда майдонидан олинадиган озуқа бирлигига тенг бўлади.

Бироқ колхоз чорвадорлари бу билан кифояланиб қолмаяптилар. Улар Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти олимлари маслаҳати билан хизмат муддатини ўтаб бўлган ТО-2 сут танкини бўш хоналардан бирига ўрнатдилар. Деразалар полиэтилен плёнкаси билан ўралди. Хона буғ батареялари билан иситилди ва ҳарорат мўътадил 32 даража бўлиши таъминланди. ТО-2 идишида шу йўл билан дон ёрмасидан озуқа ҳамиртуриши (дрожжа) тайёрланмоқда. Бу дон ёрмасидаги озуқа бирлигини 1,5 баробар оширмоқда. Масалан, бир килограмм арпада бир озуқа бирлиги мавжуд бўлса, шу миқдордаги арпадан тайёрланган 5 литр ҳамиртуриш таркибида 1,8 озуқа бирлиги бўлади.

Озуқа хамиртуришини тайёрлаш технологияси жуда оддий. У нон ёпиш учун тайёрланадиган хамирга қўшиладиган хамиртуришдан фарқ қилмайди.

Райондаги бу илғор хўжалик чорвадорлари КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларига жавобан қишловни муваффақиятли ўтказиш, маҳсулот топширишни кўпайтириш, Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

А. РАЖАБОВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг механизация лабораторияси мудири.

Чорвачилик—зарбдор фронт

● УМАР Йўлдошев Тошкент кабель ишлаб чиқариш бирлашмаси бош корхонасида кўп йиллардан бери фидокорона меҳнат қилиб келяпти. У СССР 60 йиллиги шарафига зиммасига олган мажбуриятини — шахсий беш йиллик планининг уч йили топшириғини муддатидан илгари бажариб, ҳозир 1984 йил ҳисобига ишламоқда.

В. Сироткин фотоси.

ИШ СУРЪАТЛАРИ ОШИРИЛДИ

ЧИРЧИҚДАГИ «Электрохимпром» бирлашмасида қурилаётган аммиак ишлаб чиқарувчи янги қудратли комплекснинг асосий технология ускуналарини монтаж қилиш белгиланган графикдан анча ўзиб ниҳоясига етказилди. «Промтехмонтаж» участкасининг бригадалари пойдеворга барча оғир вазнли агрегатларни ўрнатиб, қувурларни йиғишга киришдилар.

Ишчиларнинг ташаббускорлиги туфайли монтаж қилиш суръатларини жадаллаштиришга эришилди. Монтажчи слесарларнинг Е. Назаров, Ю. Церель, Б. Непомнящий бошчилигидаги бригадалари бу объектларда аппаратларни ҳамда юқори босимли қувурларни йиғишда йирик узелли йиғиш методидан фойдаландилар. Бунда ўз қўллари билан махсус тайёрланган мосламалар ва қудратли кўтарма кранларни ишлатдилар. Уларнинг зарбдор меҳнати участка бутун коллективига йиллик программани муддатидан барвақт адо этиб, қўшимча равишда қарийб икки ярим миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш имконини берди. Ҳозирги кунда монтажчилар келгуси йилнинг иккинчи квартали ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Суръатни жадаллаштириш эстафетасини пардозловчи ва созловчилар давом эттирадилар. Буларнинг ҳаммаси йилига 450 минг тонна аммиак ишлаб чиқарадиган комплекснинг муддатидан илгари ишга туширилиши учун барча шарт-шароитларни вужудга келтиради. Бу эса Чирчиқ химикларига республика қишлоқ хўжалиги учун қимматли минерал ўғит ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш имконини беради.

(ЎзТАГ).

ВАТАНИМИЗ. БОЙЛИГИ КЎПАЯВЕРСИН

Ўрта Осиёда энг кўп пахта, хўл мева, сабзавот, узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирадиган республикамизнинг табиий ресурслари бойдир. Аммо биз ҳар доим ҳам улардан оқилона фойдаланаяпмизми? Бу савол доим бригадамиз аъзоларини ташвишлантиради. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов Кремлнинг Съездлар саройида бўлиб ўтган тантанали қўшма мажлисда қилган докладида ҳар бир республиканинг табиий ва меҳнат ресурсларидан, иқлим хусусиятларидан ғоят оқилона фойдаланиш... ҳар бир регионга, ҳар бир миллат ва элатга, шунингдек бутун давлатга ҳам энг кўп фойда келтиради, деган сўзлари бизга яқин ва тушунарлидир.

Биз ердан унумли фойдаланиб, ундан иложи борича кўпроқ қишлоқ хўжалик маҳсулоти олишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз. Бу йил ҳар гектар ердан 570 центнер сабзавот — пландагидан қарийб икки баравар кўп ҳосил йиғиштириб олдик. Беш йилликнинг учинчи йилида ҳосилдорликни 600 центнергача етказишни мўлжалламоқдамиз. Бундан ташқари шахсий мажбуриятларимизда биз билан бир хил шароитларда меҳнат қилиб, гектар бошига коллективимизга нисбатан кам маҳсулот йиғиштириб олаётган қолоқ бригадаларга ёрдам бериш кўзда тутилган. Ўйлайманки, қолоқ бригадаларни илғорлар даражасига чиқариш сабзавот етиштиришни янада кўпайтириш ишида муҳим резервга айланади. Чунки полизларимиз ҳосилдорлиги ошган сари (Ўзбекистон шароитида эса бунинг учун барча имкониятлар бор) республика, шунингдек Сибирь, Урал, Узоқ Шарқ, Узоқ Шимол ҳамда мамлакатимизнинг бошқа регионлари савдо шохобчаларига юборилаётган «витаминли маҳсулотлар ҳам» кўпаяверади.

П. НУРМАТОВ,
Калинин районидаги «Москва» колхозининг бригадири.

ҚЎШИМЧА 1250 ТОННА НОН

ЭЛ МАЪМУРЧИЛИГИ, дастурхон тўкинлиги йўлида фидокорона меҳнат қилаётган Тошкентдаги 1-нон заводининг коллективи СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган социалистик мусобақада актив қатнашиб, салмоқли меҳнат ютуқларини қўлга киритди. Улар 1982 йил планини муддатидан ярим ой илгари — 15 декабрда бажардилар.

Шунингдек, нон заводи ишчи ва хизматчилари илғор иш усулларини қўллаш, хом ашё ва бошқа материал ресурсларига тежамкорлик билан муносабатда бўлиш натижасида 21,6 тонна ун, 450 шартли тонна ёнилғи, 50 минг киловатт соат электр энергияси тежашга эришдилар. Коллективнинг бу муваффақиятларига смена мастерлари Неъмат Абдуллаев, Мария Шишкина бошлиқ бригадалар айниқса салмоқли ҳисса қўшишди. Шунингдек, нон ёпувчилар Шоира Мирзаева, Зайтуна Абдиева, хамиртуруш қорувчи Мария Стадник, юкчи Маҳмуд Пўлатов, слесарь Собир Жўраевлар катта ҳисса қўшишди.

Завод коллективи йил охиригача пландагига қўшимча 1250 тонна маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олди.

Ҳ. ОЛИМОВ.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

Область ички ишлар бошқармаси, унинг бўлим ва бўлинмалари «Аъло хизматимиз, юксак уюшқоқлик ва интизомимиз — СССР 60 йиллигига» шиори остида актив фаолият кўрсатдилар. Шахсий состав ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни олиб боришга алоҳида эътибор берилди. «Энг яхши район, шаҳар ички ишлар бўлими», «Энг яхши бўлинма», «Энг яхши милиция ходими» шарафли номлари учун конкурслар ўтказилди. Жиноятнинг олдини олиш, социалистик мулкни муҳофаза қилиш, жамоат тартибини сақлашда юқори кўрсаткичларга эришилди.

Жамоат тартибини сақлашда кенг активга таяниб иш олиб борилмоқда. Ички ишлар бошқармаси, унинг бўлим ва бўлинмалари, жойлардаги участка инспекторлари жамоат тартибини сақлаш пунктларини иш марказига айлантирмоқдалар. Ҳозир областимизда 250 жамоат тартибини муҳофаза қилиш пункти, корхона ва ташкилотларда 700 дан ортиқ профилактика Советлари тузилган. Ҳуқуқ бузилишларига қарши курашда эришилган илғор тажрибалар умумлаштирилиб, жойларда кенг қўлланмоқда.

Область ички ишлар бўлим ва бўлинмалари шахсий состави СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига бағишлаб ўтказилган социалистик мусобақада ғолиб келди ва Ўзбекистон ССР ички ишлар министрлигининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлди. Қизил байроқни республика ички ишлар министрининг биринчи ўринбосари Г. И. Давидов топширди.

Йиғилишда сўзга чиққан милиция подполковниги Р. Абдуллаев, милиция майори А. Убаев, милиция катта лейтенанти В. Бабошина, милиция капитани Б. Ҳакимов ва бошқа ўртоқлар бундан буён ҳам хизмат вазифаларини аъло даражада бажариш учун курашажакларини билдирдилар.

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Кремлдаги Съездлар саройида бўлиб ўтган қўшма тантанали мажлисида қилган «СССРнинг 60 йиллиги» докладини алоҳида китобча қилиб чиқарди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

ВАРАҚА № 12 (248)

РЕЙДЛАР САМАРАСИ

Корхонанинг сирлаш-қолиплаш цехида ванна тайёрлаш суръати кескин пасайиб кетганлиги ҳамда сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлиги тўғрисида бош группага сигнал тушди. Зудлик билан тажрибали мутахассислардан иборат оператив группа тузилиб, йўл қўйилаётган нуқсонларнинг тагига етишга киришилди. Рейд давомида камчиликлар асосан тунги сменада йўл қўйилаётганлиги, ванналарни сирлашда ифлос эмаль ишлатилаётганлиги аниқланди.

Текширув якуни бош группада кўрилиб, ўз вазифасига масъулиятсизлик билан ёндошаётган ванна сирловчилари А. Варасова, С. Макарова ва С. Нурматовалар жиддий огоҳлантирилиб, квартал мукофотидан маҳрум қилиндилар.

Шунингдек, корхонанинг зийрак назоратчилари ванна қуюв цехида маҳсулот тайёрлаш жараёнининг бузилаётганлигини, хом ашё, ёнилғи ҳамда электр энергиясининг бекорга исроф бўлаётганлигини ҳам аниқладилар. Рейд якуни корхона маъмурияти ва партия ташкилотига билдирилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш суръатини бўшаштириб юборганлиги ҳамда ёнилғи ва электр энергиясининг ортиқча сарф бўлишига йўл қўяётганликлари учун цех мастери В. Собиров ҳамда цех техника бюроси бошлиғи Л. Свиреденколарга ойлик маошларининг учдан бир қисми миқдорида пул жаримаси солинди.

Корхона халқ контроли группасига 139 нафар назоратчи бирлашган. Уларнинг барчаси ўз касбига ихлос қўйган, тажрибали, тадбиркор ишчи-хизматчилардир. Ана шундай жонкуярлардан инженер Ш. Алиев, слесарь, шаҳар Советининг депутати Р. Каримов, мастер Б. Уринов каби назоратчилар фаолияти мақтовга лойиқдир.

Йил давомида халқ контроли группаси аъзолари 70 га яқин текширув ва рейдлар ўтказдилар. Ўтказилган рейдларда асосий эътибор ишлаб чиқаришнинг суръатига, маҳсулот сифатига, хом ашё, ёнилғи ва энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланиш, исрофгарчиликнинг олдини олишга қаратиляпти. Ҳар бир ўтказилган текширув ва рейдлар тезда ўз самарасини беряпти.

Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида 18 миллион 286 минг сўмлик саноат маҳсулотлари реализация қилиш мажбуриятини олган эдик. Она Ватанимизнинг шонли 60 йиллик юбилейи арафасида зиммамиздаги юксак мажбуриятни шараф билан бажардик. Бунда шубҳасиз, назоратчиларимизнинг ҳам муносиб ҳиссалари бор.

И. РАҲМАТОВ,
Оҳангарондаги «Сантехлит» заводи халқ контроли группаси раиси.

ТАЖРИБАГА ТАЯНИБ

КОЛХОЗИМИЗ меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми, СССР Олий Совети VII сессияси қарорларини амалга ошириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бутун эътибор маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, сифатини ошириш ва таннархини камайтириш мақсадида мавжуд резервларни тўла ишга солишга қаратилгандир.

Колхозимизда кейинги йилларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ялпи ҳосили, чорва ва парранда маҳсулдорлиги анча ошди. Ҳайдаладиган ерларни кенгайтириш имконияти чекланганлигига қарамай пахта, дон, мева, картошка етиштириш анча кўпайди. Чорвачилик соҳасидаги муваффақиятларимиз ҳам салмоқли бўлди. Икки йил ичида сут, гўшт, тухум етиштириш сезиларли даражада кўпайтирилди. Бу йилги якунлар ҳам қувончли бўлди.

Юбилей йилининг дастлабки кунлариданоқ колхозимиз деҳқонлари қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашга отланган эдилар. Ўз олдиларига қўйилган вазифаларни сидқидилдан бажариш учун бор имкониятларни ишга солдилар. Ҳосил учун курашнинг олдинги сафларида халқ контроли группаси аъзолари бордилар.

Колхоз халқ контроли группаси аъзолари асосий эътиборни ерни шудгорлаш, экиш кампанияси, ғўзага ишлов бериш ва ҳосил тўплаш даврида меҳнатни ташкил этишни яхшилашга, зарур маданий-маиший шароитларни яратишга, ҳар гектар ер самарадорлигини оширишга қаратдилар.

Группамизга 58 нафар назоратчи уюшган. Группанинг 5 кишидан иборат бюроси цех ва постларга раҳбарлик қилиб бормоқда. Группамиздаги назоратчилардан 25 нафари коммунист, 13 киши комсомол аъзоларидир.

1982 йилда уларнинг кучи билан 23 марта рейд ўтказдик. Шундан еттитаси чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратишга бағишланди. Рейд ва текширишларда фақат халқ назоратчилари эмас, балки колхоз правлениеси, партия комитети вакиллари, депутатлар, касаба союз ва комсомол активлари ҳам иштирок этдилар. Бу назоратнинг таъсирчанлигини янада оширишга хизмат қилди.

Кўрилган чора-тадбирлар туфайли юбилей йилида колхозимиз меҳнаткашлари ҳар йилгидан мўл — 5200 тонна «оқ олтин» ҳосили йиғиштириб олишга муваффақ бўлдилар. Маккажўхоридан эса гектар бошига 70 центнердан дон, бедапояларнинг ҳар гектаридан 210 центнердан пичан олинди. Давлатга мева топшириш йиллик топшириғи икки ярим ҳисса қилиб адо этилди. Чорва маҳсулотлари етиштириш ҳам йил сайин ортиб бормоқда. Давлатга сут топшириш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 105 процент, гўшт 120 процент, тухум 140 процентга ортди.

Айни кунларда КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларига жавобан хўжалигимизда 1983 йил мўл ҳосилига пухта замин ҳозирланмоқда. Назоратчиларимиз ҳозир ўзларининг бой иш тажрибаларига таянган ҳолда иш кўрмоқдалар.

И. МАРҲАБОЕВ,
Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз халқ контроли группасининг раиси.

● ҚИШ БЕКОРЧИЛИК ЭМАС.

● ИЗСИЗ ҚОЛМАДИ.

● ҲОСИЛ СИФАТИ БУЗИЛМАСИН.

● ҚАЛБ ТИНЧИМАЙДИ.

● КУЗЛАР НИГОРОН.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ПАХТА ПУНКТЛАРИНИ КЕЗГАНДА

Деҳқонларимиз пешона тери билан етиштирган «оқ олтин» тайёрлов пунктларида қандай сақланаяпти? Халқ назоратчилари Янгийўл, Чиноз, Бўка пахта заводларининг тайёрлов пунктларида бўлиб шу масала билан қизиқдилар.

Бўка пахта заводининг Кўкорол тайёрлов пункти ҳовлисига кирган киши тартибсизликларни кўриб беихтиёр ёқа ушлайди. Учинчи сорт пахта хирмонларининг усти тўла ёпилмаган. Қор-ёмғир остида қолган ҳосил қизиб кетган. Пахтанинг қандай сақланаётгани ҳақида 20—30 кунлаб маълумотлар ёзилмаган. Илгари маълум бўлган нуқсонлар эса ўз вақтида тугатилмаган. Шуниси ачинарлики, пахтанинг бир қисми асфальтланган хирмонга эмас, балки ернинг ўзига уюб ташланган. Лекин уларни қайта ишлашга жўнатиш пайсалга солинмоқда.

Янгийўл пахта заводининг тайёрлов пунктида ҳам тўртинчи сортли пахтани шамоллатиб туриш ҳеч кимнинг эсига келмаяпти. Бундан ташқари биринчи сортли пахта хирмонларининг устини брезент билан тўла ёпиб қўйиш, қор-ёмғирдан асраш ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Брезентларнинг йиртиқ жойларидан эриган қор сизилиб бунтларнинг ичига сингиб боряпти. Натижада пахтанинг сифати бузилаяпти.

Шундай аҳволни Алимкент пахта заводининг Элтамғали тайёрлов пунктида ҳам кўриш мумкин. Бунтларнинг устидаги брезентлар шамолда йиртилиб яроқсиз ҳолга келиб қолган. Уларни зудлик билан алмаштириш керак. Ернинг ўзида уюб қўйилган бунтларнинг пахтаси эса қизиб бораяпти. Уларни шамоллатиб туриш керак.

Чиноз пахта заводининг Пахта тайёрлов пунктида сақланаётган ҳосилнинг бир қисми қор-ёмғир остида қолиб кетган. Натижада пахтанинг бир қисми яроқсиз ҳолга келиб қолган.

Область халқ контроли комитети пахта ҳосилини сақлаш устидан назоратни бўшаштириб юборган тайёрлов пунктлари раҳбарларини жиддий жазолади. Жумладан, Кўкорол тайёрлов пункти мудири М. Ҳамроевга икки ойлик маоши миқдорида пул начёти солинди. Янгийўл пахта заводи директори Ф. Собировга виговор эълон қилинди. Заводдан ташқаридаги тайёрлов пункти мудири К. Мирсоатовга виговор эълон қилиниб, икки ойлик маоши миқдорида пул начёти солинди. Элтамғали пахта пункти мудири Б. Туранқулов, Пахта тайёрлов пункти мудири Р. Юсупов, Жумабозор тайёрлов пункти мудири А. Умаровга ҳам виговор эълон қилиниб, бир ойлик маошлари ҳажмида пул начёти солинди.

ТЕХНИКА РЕМОНТИ НАЗОРАТДА

● **ЯНГИЙЎЛ район «Сельхозтехника» бирлашмаси цехларида ажойиб манзара. Қишлоқ хўжалиги ишларидан бўшаган техникани қайта ремонт қилиш ва янги мавсумга шайлаш ишлари қизғин боряпти. Техника ҳозир деҳқоннинг қудратли қанотидир. У асраб-авайланса узоқ муддат хизмат қилаверади. Ремонтчилар буни яхши билишади. Шу боисдан ҳам техника ремонти сифатига алоҳида эътибор бермоқдалар.**

Бирлашма халқ контроли группаси аъзолари цехларни айланиб, бажарилаётган иш сифати ва суръатидан кўз-қулоқ бўлиб турибдилар. Улар аниқлаган камчиликлар шу жойнинг ўзида зудлик билан бартараф этиляпти.

Суратда: халқ контроли группаси раиси М. С. Ганская, устахона мудири М. Мирзаалиев, халқ контроли группаси аъзоси Э. Усганбоев ремонтдан чиқарилган ҳайдов тракторларини кўздан кечирмоқдалар.

В. Портнов фотоси.

МАСЪУЛИЯТ ҲИССИ

ҚИШЛОВ — СИНОВ

ХИЗМАТ юзасидан район халқ контроли комитетида бўлиб, бир ҳужжат билан танишар эканман, инспектор Норали Мирзалиев билан тўладан келган, ягриндор йигит оралирида бўлаётган ўзаро суҳбат мавзуси беихтиёр эътиборимни ўзига тортди.

— Чорвачилик ва далачилик секторимиз аъзоларининг ферма бўйлаб ўтказган сўнгги текширувларида қатор камчиликлар аниқланди. Бу нуқсонларнинг тезда олди олинмаса, анча мунча озуқа намгарчилик туфайли исроф бўлиши мумкин,— дерди йигит куйиниб.

— Текшириш натижаларидан колхоз раҳбарларини хабардор қилмадингизми?

— Айтдик, тушунтирдик, ҳатто экранимизда ҳам ёритдик. Аммо, шу пайтгача...

Инспектор ёрдам қилишга қатъий ваъда берганидан сўнггина бояги йигит хотиржам бўлиб ташқарига йўл олди. У хонадан чиққач, аста инспекторга қарадим. Инспектор қарашимдаги савол аломатини сезди шекилли:

— «Бўстонлиқ» совхози халқ контроли группасининг раиси Иззатилла Ниғматиллаев. Жуда куйди-пишди, табиатан ғайратчан йигит. Бошлаган ишини охирига етказмай қўймайди. Совхоз партия ташкилотининг ўринбосари, биринчи бўлим бошқарувчиси,— дея таништирди ҳамсуҳбатини.— Қишловнинг бориши юзасидан группа аъзолари яқинда текширув ўтказишди. Унда аниқланган нуқсонларни тугатишга ферма раҳбарлари унча эътибор бермаётган кўринади. Шунга ёрдам сўраб келибди...

«Бўстонлиқ» совхози райондаги пешқадам хўжаликлардан бири ҳисобланади. Совхоз коллективи ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили план ва топшириқларини барча турлар бўйича анча ошириб бажардилар. Улар давлат қабул пунктларига 1309 тонна сабзавот, 867 тонна мева, 545 тонна узум етказиб бериб бу борадаги йиллик планни 1,5 бараварга адо этишди. Картошка топшириш плани ҳам 242 процентга бажарилди. Чорвачилик бўйича эришилаётган натижалар ҳам чакки эмас. Давлатга гўшт, сут топшириш йиллик плани бажарилди.

Совхоз коллективи қўлга киритаётган ана шундай ютуқларда Иззатилла Ниғматиллаев бошлиқ халқ контроли группасининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Чунки группа аъзолари ишлаб чиқаришнинг ҳар бир участкасида бўлишиб, у ерда йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонларни ўз вақтида бартараф этяптилар. Назоратчиларнинг ўткир нигоҳларидан бирон бир нуқсон четда қолмаяпти.

Совхоз халқ контроли группасига 33 киши бирлашган. Улар бош группа ҳамда бешта цех группага бўлинишиб, хўжалик ишлаб чиқаришининг барча участкаларида актив фаолият кўрсатаяптилар. Группа ва секторларга ўз соҳасини яхши биладиган, тажрибали мутахассислар бошчилик қилишяпти. Улар аниқ план асосида иш юритишяпти. Группанинг ҳар бир аъзоси муайян топшириққа эга. Эргаш Жажиков, Михаил Галиаҳмедов, Мария Шомуротова, Йўлдош Каримов сингари актив назоратчилар олиб бораётган ишлар таҳсинга лойиқдир.

Группа аъзолари шу кунгача 20 марта текшириш ўтказдилар. Шунингдек, бош группага тушган сигналлар бўйича ҳам пландан ташқари фермада чорва қишловига тайёргарликнинг бориши, уруғлик картошкани сақлаш бўйича яна икки марта текширув ўтказилди. Рейд давомида йўл қўйилаётган айрим камчиликлар аниқланди. Текширув натижалари бош группада муҳокама қилиниб, рейд якуни совхоз маъмурияти ва партия ташкилотига билдирилди. Маъмурият йиғилишида айбдорларга нисбатан тегишли чора кўрилди.

Халқ контроли группаси аъзолари хўжалик ишчилари ўртасида тез-тез бўлишиб тежамкорлик, социалистик мулкни асраш, маҳсулот сифати каби масалалар бўйича суҳбатлар, савол жавоблар ўтказишиб туришади. Бундан ташқари бош группага ишчилар томонидан тушган ариза ва таклифлар ўз вақтида ўрганилиб бориляпти.

Ҳозирги кунда совхоз ишчилари келгуси йил мўл ҳосили учун белгиланган тадбирларни муваффақиятли бажаришяпти. Бу ишларни амалга оширишда назоратчилар зиммасига ҳам масъулиятли вазифалар юкланган. Буни аниқ ҳис этаётган назоратчилар шу кунларда ўз постларида серғак туриб белгиланган ҳар бир тадбирни ўз вақтида сифатли ўтказишга муносиб ҳисса қўшяптилар.

И. ПИРМЕТОВ,
Бўстонлиқ райони.

ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАРГА ЁРДАМ КЕРАК

Ҳозир Олмалиқдаги 11 та корхона ва ташкилот ўз ёрдамчи чорвачилик хўжалигига эга. Улар ихтиёрида салкам 600 бош қорамол, 9 мингга яқин қўй, 21 мингдан ортиқ парранда, кўплаб чўчқа, от ва бошқа жониворлар бор. Ўтган ўн ой давомида ёрдамчи хўжаликлар ишчи ва хизматчиларга сотиш учун тирик вазнда 230 тоннадан ортиқ гўшт етказиб берди.

Лекин бу кўрсаткич яна ҳам яхшироқ бўлиши мумкин эди. Кўпгина ёрдамчи хўжаликларда чорва моллари маҳсулдорлигини оширишга етарли даражада эътибор берилмаяпти. 5 та ёрдамчи хўжалик ярим йил давомида атиги 62 тонна гўшт етиштирди холос. Молларнинг қандай кўпаяётганлиги, қанчадан гўшт, сут олинаётганлиги аниқ ҳисоб-китоб қилиб борилмайди. Моддий жавобгар шахслар масъулиятни чуқур ҳис этишмайди. Шу боисдан ҳам кўплаб моллар касалликка чалинмоқда ва ориқлигича сўйиб юборишга мажбур бўлинмоқда.

Биргина химия заводи ёрдамчи хўжалигида кейинги тўққиз ой давомида 300 бошдан ортиқ қорамол ва қўй мажбуран сўйиб юборилди. Паррандахоналарда зарур шароитнинг йўқлиги учун боқилаётган жўжаларнинг 70 проценти нобуд бўлди. Шундай аҳволни Олмалиқ конметаллургия комбинатининг «Олмалиқ» ёрдамчи хўжалигида ҳам кўриш мумкин. Бу хўжалик гўшт етиштириш ва реализация қилиш планларини муттасил бажармай келяпти.

Область халқ контроли комитети ёрдамчи хўжаликлар ишини ўз ҳолига ташлаб қўйган жавобгар кишиларни қаттиқ жазолади. Жумладан, «Олмалиқ» ёрдамчи хўжалиги директори И. Султоновга виговор эълон қилинди ва бир ойлик маоши ҳажмида пул начёти солинди.

ШИКОЯТЛАРГА ЭЪТИБОРЛИ БЎЛИНГ

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасида хатлар билан ишлаш ва гражданларни қабул қилиш бўйича маълум ишлар қилинаяпти. Тушаётган хатларнинг қарийб барчаси белгиланган муддатларда кўриб чиқилмоқда ва зарур чоралар кўрилмоқда.

Лекин шунга қарамай кейинги йилларда корхона ишлаб чиқариш — хўжалик фаолиятидаги нуқсонларни танқид қилувчи хатлар оқими тобора кўпайиб бормоқда. Ўн ой давомида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан шикоят хатлари 23 процентга кўпайди. Уларнинг кўпчилигини ишчилар коллектив бўлиб ёзишган. Шикоятларнинг бир қисмига бошқарма бошлиғи В. П. Загуменнов чиқарган 357-буйруқ сабаб бўлди. Унда хизматчиларнинг лавозимидан қатъий назар жамоат текширувига жалб этиш кўрсатилган эди. Мабодо ходим текширувга чиқмаса у мукофотдан маҳрум бўлади ва ўша кун учун прогуль ёзилади. Жарималар тўплаш ва вагонларни текшириш бўйича планларни бажармаган ҳолда эса мукофотнинг ярмидан маҳрум бўлади. Буйруқдаги бу талаблар меҳнат тўғрисидаги қонун Кодексига ҳеч ҳам мос келмасди. Шу боисдан ҳам ишчи-хизматчилардан шикоят хатлари кўплаб кела бошлади. Натижада бошқарма бошлиғи бир ярим ойга қолмай қонунсиз бу буйруқни бекор қилишга мажбур бўлди.

— Шу боисдан ҳам область халқ назорати комитети бошқарма ва унинг бўлинмаларида хатлар билан ишлаш ва гражданлар қабул қилиш қандай аҳволда эканлигини синчковлик билан ўрганиб чиқди. Текширув давомида корхоналарнинг ишлаб чиқариш-техника фаолиятида ҳам қатор камчиликлар борлиги аниқланди ва бошқарма бошлиғи В. П. Загуменновга виговор эълон қилинди. Унга текширув якунларини бошқарма Совети мажлисида атрофлича муҳокама қилиб, транспорт ишидаги нуқсонларни тезроқ бартараф этиш, ҳар бир хат ва шикоятга эътиборли бўлиш вазифалари топширилди.

ЖОНКУЯР

НАЗОРАТЧИЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

БЕДАНИНГ сўнгги ўрими ғарамланаётган кезлар эди. Бу пайтда айниқса, талабчанликни ошириш зарур. Бироз бепарволикка йўл қўйилса борми, тўйимли озуқадан маҳрум бўлиб қолиш ҳеч гап эмас. Буни тажрибадан яхши биладиган Машраб ака тўғри бедазорга йўл олди. Тиниб тинчимас пост бошлиғи Султон Қодиров ҳам шу ерда экан.

— Буларнинг қилаётган ишини қаранг, — деди жиғибийрони чиқиб С. Қодиров.— Қоқ туш пайтида қуруқ бедани тележкаларга ортишяпти. Бу хўжасизликнинг ўзгинаси-ку!

Озуқа бригадасининг бошлиғи Холмурод Қурбонов билан пичани йиғиштириб олинган карталарни текшириб чиқишди. 1,5 тоннадан кўпроқ беда пичани сочилиб қолибди. Акт тузилиб, дарҳол правление йиғилишига қўйилди.

— Ўрим олдидан, ундан кейин ҳам бир неча бор эслатганимизга қарамай, — деди йиғилишда Машраб Жамоатов, — бедани ташишга исрофгарчиликка йўл қўйиляпти. Кун исиганда ташилган беш тележка беданинг бир қисми йўққа чиққан. Қуриган бедани ортиш, ташиш ва ғарамлаш пайтида энг тўйимли қисми — барглари тўкилиб кетган. Беда пичанини фақат эрта тонгда ташиб ғарамлаш керак, шунда уларнинг намиққан барглари тўкилмасдан, тўйимлилиги тўла сақланади. Буни бригадир яхши билади, лекин эътибор қилмаган.

Х. Қурбонов турли баҳоналарни рўкач қилди, лекин бу гал сувдан қуруқ чиқа олмади. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ўз ишига масъулиятсизлик билан ёндошаётганлиги учун унга қаттиқ ҳайфсан эълон қилишди.

Муҳокамадан у тўғри хулоса чиқариб олди. Исрофгарчиликка қатъий чек қўйилди. Барча ҳосил ўз вақтида ғарамланди. Ғарамнинг усти эса камиш билан беркитилди. Чунки, ҳар йили усти очиқ қолиб уларнинг бир қисми чириб, йўққа чиқарди.

Бу — Машраб Жамоатов раислик қилаётган халқ контроли группаси фаолиятидан бир лавҳа холос. Машраб ака фермада механик бўлиб ишлайди. Вақт топиб тез-тез ишлаб чиқариш участкаларида бўлиб туради. Ўтказиладиган текшириш ва рейдларга мутахассислар ва пост аъзоларини жалб этади. Колхозда соҳалар бўйича 6 та пост тузилган. Ҳаммаси план асосида ўз ишини сидқидилдан бажаряптилар.

Шу кунгача 14 марта текшириш ва рейд ўтказилди. Уларнинг якуни 3 марта правление, 2 марта партком йиғилишларида, қолганлари эса группа бюросида муҳокама қилинди.

— Биз рўй берган камчиликни жойида тезроқ тугатишга ҳаракат қиламиз.— дейди М. Жамоатов. — Бепарволикка йўл қўйганларни аямаймиз. Қ. Шеров, Э. Раимбердиев, Т. Ҳасанбоев ва Ж. Йўлдошевларга нисбатан пул жаримаси солинди, танбеҳ берилди.

Халқ назоратчилари орасида турли соҳа илғорлари бор. Район Советининг депутати, колхозчи Рихси Насимова, ВЛКСМ аъзоси, сут соғувчи Рисолат Темирова, мавсумда 200 тонна пахта терган механизатор Мирсаид Турсунов, ветеринария техниги Бойтурсун Назаровлар айниқса фаоллик кўрсатмоқдалар.

Назоратчилар ғайрати туфайли Тельман номли колхоз коллективи йил сайин катта ютуқларга эришмоқдалар. Бу йилги қийин шароитда ҳам хўжалик пахта тайёрлаш планини ошириб бажарди. Шунингдек, чорвачилик, полиз ва сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш йиллик планлари ҳам муддатидан илгари адо этилди.

А. АҲМЕДОВ,
Пискент райони.

РАССОМ ФЕРМА КЕЗАДИ

● **ФЕРМАЛАРДА чорва қишлови қизғин давом этмоқда. Чорвадорлар ҳар бир молни қишловдан соғлом олиб чиқиш, қишда ҳам ёздагидек мўл-кўл чорва маҳсулотлари етиштириш учун курашмоқдалар. Назоратчилар озуқа сарфиёти, моллар парвариш қандай бораётганлигини текшириб турибдилар.**

Лекин, баъзи жойларда қишловга олдиндан пухта тайёргарлик кўрилмаганлиги учун ҳозироқ ем-хашак танқислиги сезилмоқда, моллар семириш ўрнига озмоқда, чорва маҳсулдорлиги пасаймоқда. Рассом А. Холиқов фермаларни кезганида мана шундай нохуш ҳолларнинг гувоҳи бўлди ва кўрган манзараларини чизиб редакцияга келтирди.

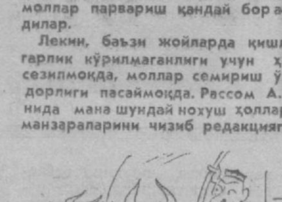

СИГИР:— Ё товба, наҳотки шу кўзгудаги мен бўлсам.

ТОРОЗБОН:— Сигирингиз товуқдек бўлса ҳам тош босиши чакки эмас.

А. Холиқов расмлари

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

«ЙЎҚОЛГАН» ТАКСИЛАР

Шу йил март ойида пойтахтнинг Ҳамза районидаги «Мўйноқ», «Иззат», Ткаченко, «Мусаффо» ва Айриев номли кўчаларда маршрутли такси қатнай бошлади. Бу аҳоли учун ҳурсандчилик бўлди. 145-автохўжалик, озиқ-овқат маҳсулотлари қадоқлаш фабрикаси, республика озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли автобаза ва ЖБИ коллективлари ҳам мамнун эдилар.

Наврўз байрами арафасида метронинг В. И. Ленин номли станциясидан 145-автохўжалик орасида 23-маршрутли такси қатнай бошлади. Номлари тилга олинган кўчалар аҳолиси таксига уч километрга яқин пиёда юришиб, шаҳар марказига Куйбишев шоссеси орқали келишарди.

Гапни бошидан бошлайдиган бўлсак, мазкур маршрутдаги қатновчи таксилар дастлаб учта эди. Тез кунда маршрутга пассажирлар ўрганиб қолишди. Май-июнь ойларида аҳоли талаби билан тўртта, ҳатто бештагача такси қатнови йўлга қўйилди.

Аммо август ойига келиб уларнинг учтаси кутилмаганда «йўқолиб» қолди. Аҳоли аввал «бу вақтинчалик бўлса керак» деб одат бўйича охирги бекатга чиқиб, кутишни канда қилмади. Лекин йўлга чиққан бор йўғи иккита такси ҳам ҳоҳлаганда келиб, ҳоҳлаганда бошқа маршрутлар билан юрадиган бўлгач кўпчиликнинг хуноби ошди. 20 сентябрь куни эса 23-маршрутдаги ягона такси «Самарқанд» чойхонаси томонга қараб йўл олганлигини кўриб ҳайратдан ёқа ушлашди. Августда эса хизмат кўрсатаётган иккита машинанинг бири бузилиб, ремонттала͏б бўлиб ётганлигини эшитишди.

Ҳозир маршрут бўйлаб биргина такси қатнаяпти, холос. Навбатчи диспетчерлар ҳам, бошқа мутасадди ўртоқлар ҳам йўқолган таксиларни топиб, кўнгилдагидек хизмат кўрсатишни таъминлаш тўғрисида бош қотиришмаяпти.

Ҳурматли редакция, эшитишимизча бу юзаки маршрут янги йилдан бошлаб мутлақо йўқ қилинармиш. Аҳоли эса транспорт хизматининг яхшиланиши ўрнига ишнинг акси бўлаётганлигидан ҳайрон!..

Ҳ. УЗОҚОВА,
хизматчи.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ҲАММОМ ҲАСРАТИ»

Газетанинг 18 ноябрь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Оҳангарон районида қурилган ҳаммом кўп вақтдан бери ишламаётганлиги, ҳаммомчи А. Ғозибеков эса йил —12 ой давлат ҳисобидан маош олаётганлиги каби фактлар фош қилинган эди.

Редакция шу мақола юзасидан Оҳангарон район ижроия комитетининг раиси А. Қосимовдан жавоб хати олди. Хатда айтилишича, мақолада келтирилган фактлар текширишда тасдиқланган ва уларни тугатиш юзасидан қатор тадбирлар белгиланган.

Ҳозирги вақтда чорвачилик фермаси, ҳаммом ва совхоздаги бошқа зарур объектларга сув етказиб беришни яхшилаш учун ЭЦВ-6 насослари ўрнатилган. Шунингдек, ҳаммом капитал ремонт қилиниб, аҳолига хизмат кўрсата бошлади.

СССР ТЕНГДОШЛАРИ

КАМОЛОТ

Устоз деганда беихтиёр кўз ўнгингизга сенинг дастлабки қадамларингда мураббийлик қилиш билан кифояланмасдан ўзининг сермазмун умри, инсоний фазилатлари ва доно маслаҳатлари билан келажагингни ҳам ёритиб турувчи азиз бир сиймо келади. Дарҳақиқат, шогирдлар учун устозларини ҳаёт йўли ва шахсий намунасидан ҳам каттароқ дорилфунун бўлмаса керак.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академик И. М. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институти жиноят ва жиноят процесси секторининг катта илмий ходими, юридик фанлари доктори Э. Ҳ. Ҳакимов ҳам ана шундай меҳрибон ва заҳматкаш мураббийлардандир. Унинг кўп сонли шогирдлари ва ҳамкасблари, маъмурий-ҳуқуқ органларининг ходимлари шу кунларда устознинг қутлуғ 60 ёшини ва илмий педагогик, жамоатчилик фаолиятининг 40 йиллигини қизғин нишонламоқдалар.

...Қалби ширин туйғулардан энтиккан Эгамберди Тошкент Давлат юридик институтига ҳужжат топширган кезларда бошланган уруш унинг орзуларига раҳна солди. Душманга нисбатан қаҳр-ғазаб, интиқом ҳисси билан тўлиб-тошган комсомол йигит эртаси куниёқ шаҳар ҳарбий комиссариатига бориб фронтга жўнатишларини илтимос қилди. Москва остоналаридаги шиддатли жангларда, Могилёв, Курск, Днепрни озод қилиш учун бўлган тўқнашувларда иштирок этди. Олий қўмондонлик томонидан III даражали Ватан уруши ва «Қизил Юлдуз» орденлари билан мукофотланди.

Афсуски, 1944 йилда Кишинёвни фашистлардан халос қилиш учун бўлган оғир жангда ярадор бўлиб фронт орқасига эвакуация қилинди. У кейинроқ Тошкент юридик институтига ўқишга кирди. Армони ушалган бахтиёр, билимга чанқоқ йигит фанларни қисқа муддатларда пухта ўзлаштириб, аълочилар сафидан ўрин олди. Ҳуқуқшуносликка оид адабиётларни кунт билан мутолаа қилиб, ўз устида тинмай ишлаганлиги туфайли институтни муваффақиятли тамомлади.

У илмий изланишларини бир неча йил Фарғона область ҳуқуқ органларида, сўнгра республика прокурорининг ўринбосари вазифасида хизмат қилганида ҳам давом эттирди. Натижада 1964 йилда ҳуқуқ органларининг ролини янада ошириш соҳасида кандидатлик диссертациясини ҳимоя қилди. Кейинчалик шу асосда «Совет савдосида социалистик мулкни қўриқлаш» деб номланган монографиясини чоп эттирди.

Илмий изланишларни актив жамоатчилик фаолияти билан қўшиб олиб бориш, давр билан ҳамоҳанг қадам ташлаш олимнинг ажойиб фазилатларидандир. Республикамизнинг бир группа йирик ҳуқуқшунос олимлари билан ҳамкорликда Ўзбекистон ССР жиноят кодексига шарҳлар ёзишга, ҳуқуқ мавзуидаги бир қанча мақола ва брошюраларни таҳрир этишга ҳам вақт топди. Бундан ташқари социалистик мулк муҳофазаси мавзуида бир қатор мақолалар эълон қилди. Ниҳоят 1975 йилнинг кузида Р. Руденко номли Свердловск юридик институтининг илмий кенгашида докторлик диссертациясини ҳимоя этди.

Устоз, олим совет ҳуқуқшунослик фанини ривожлантириш, унинг янги қирраларини илмий ва ижодий таҳлил этишга муносиб ҳисса қўшиб келяпти. У ўзбек ва рус тилларида чоп этилган 30 дан зиёд мақола ва брошюраларнинг авторидир. Илмий, назарий хулосаларга бой «Социалистик мулк қонун ҳимоясида», «Социалистик мулкни талон-тарож қилишга алоқадорлик учун жавобгарлик» номли асарлар унинг қаламига мансубдир.

Эгамберди Ҳакимовичнинг қутлуғ юбилейи биз шогирдлар учун, айниқса, қадрлидир. Зотан у бир неча йилдирки, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети юридик факультетида меҳнат қилиб, малакали юрист кадрлар ва ҳуқуқшунос олимлар тайёрлаш ишига салмоқли улуш қўшиб келмоқда.

Партия ва ҳукуматимиз Э. Ҳ. Ҳакимовнинг хизматларини муносиб тақдирлади. Унинг кўксини «Меҳнат Қизил Байроқ», «Ҳурмат белгиси» орденлари ва бир қанча медаллар безаб турибди.

М. САЙДАЗИМОВ,
юридик фанлари кандидати.

СССРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ — ЛЕНИНЧА МИЛЛИЙ СИЁСАТ ТАНТАНАСИ

Пропагандистларга ёрдам

Партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов докладини, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси ҳужжатлари ва материалларини ҳамма жойда пропаганда қилиб, тушунтириб бермоқдалар. Партия ўқуви системасида уларни чуқур ўрганиш мақсадида қуйидаги намунали план асосида иккита машғулот ўтказиш тавсия этилади.

БОСИБ УТИЛГАН ЙУЛ ЯКУНЛАРИ ВА МИЛЛИЙ СИЁСАТ ВАЗИФАЛАРИ

ССР Иттифоқининг ташкил этилганлиги — жаҳон тарихидаги энг муҳим бурилиш моментларидан бири. Марксизм-ленинизм миллий масаланинг жамият социал, синфий структураси билан, мулкчиликнинг ҳукмрон типи билан узвий боғлиқ эканлиги тўғрисида. Миллатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи — уларнинг ихтиёрий жипслашувининг ғоявий-сиёсий негизи, Ленин партияси миллий сиёсатининг ўзагидир. Социалистик федерализм — озод бўлган миллатлар давлатта бирлашувининг В. И. Ленин кўрсатган бирдан бир тўғри йўли.

Совет Иттифоқини олтмиш йил мобайнида ривожлантиришнинг энг салмоқли якунлари. эксплуататорлик тузуми бизга қолдирган ҳолидаги миллий масаланинг СССРда муваффақиятли ҳал этилиши мамлакат кўпмиллатли составининг унинг заифлиги манбаидан кучқудрати ва равнақи манбаига айланиши. Миллий масалани ҳал этишда КПССнинг раҳбарлик роли.

Ривожланган социализм шароитида социалистик миллатларнинг бир-бирига тобора қалин яқинлашуви. Ҳар бир республиканинг умуман мамлакатни иқтисодий ва маданий юксалтиришга қўшаётган беқиёс ҳиссаси. Барча миллатлар ва элатларни ҳар томонлама ривожлантириш. Халқларнинг ленинча дўстлиги — социализмнинг буюк ғалабаси. Рус халқининг бошқа халқларга қардошларча беғараз ёрдами, барча республикалар экономикаси ва маданиятининг гуллаб яшнаши. Рус тили — мамлакат ҳаётида, барча миллат ва элатларни бир-бирига яқинлаштиришда, уларни жаҳон цивилизацияси бойликларидан баҳраманд этишда ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга бўлган омил.

Ривожланган социализм шароитида КПСС миллий сиёсатининг вазифалари. Ишлаб чиқарувчи кучларни интеграциялаш, уларни жойлаштириш, регионал ихтисослашув ва кооперацияни янада такомиллаштириш. СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажариш — барча иттифоқдош республикаларнинг биринчи навбатдаги вазифаси Барча республикаларни ривожлантиришда, уларнинг ҳамкорлигини чуқурлаштиришда транспортнинг иқтисодий, сиёсий ва психологик роли.

Барча миллатлар ва элатларнинг иқтисодий ва маданий тараққиёти натижасида миллий онгнинг ўсиши — қонуниятли, объектив жараён. Социалистик миллатлар маданиятларининг бир-бирини ўзаро бойитиши. Миллий муносабатларда ҳали учраб турадиган салбий ҳолатларни бартараф этиш зарурлиги. Совет кишиларини мамлакатимиздаги барча миллат ва элатларнинг ўзаро ҳурмати ва дўстлиги руҳида, ўз Ватанига меҳр-муҳаббат, бошқа мамлакатларнинг меҳнаткашлари билан бирдамлик, интернационализм руҳида тарбиялаш — аҳамияти жиҳатидан ўзгармас, доимий вазифадир.

Жамиятимизнинг етакчи кучи — совет ишчилар синфи миллий отрядларини ўстиришга партиянинг эътибори. Республикаларда яшаётган барча миллат ва элатлардан малакали ишчилар тайёрлашни кенгайтириш ва яхшилаш вазифалари.

Социалистик демократияни чуқурлаштириш. Жамоат ва давлат ишларини бошқаришда барча миллат меҳнаткашларининг тобора кенг қатнашуви — сиёсий ҳаётимизнинг етакчи тенденцияси. СССР халқлари дўстлигини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш тўғрисида Коммунистик партиянинг алоҳида ғамхўрлиги. КПСС — Совет Иттифоқидаги барча миллатлар ва элатлар бирлиги, жипслигининг жонли тимсоли. Партия билан халқнинг мустаҳкам бирлиги.

СССР — ХАЛҚЛАР ТИНЧЛИГИ ВА ОЗОДЛИГИ УЛУҒ ИШИНИНГ ТАЯНЧИ

Жаҳонда биринчи социализм мамлакати изчиллик билан ўтказиб келаётган принципиал янги, ленинча ташқи сиёсат. Социалистик интернационализм принципи — янги типдаги халқаро муносабатлар негизи. Социалистик мамлакатлар ҳамдўстлиги — ҳозирги дунёда ғоят катта самарали роль ўйнаётган қудратли, соғлом организм. Социалистик ғалабаларни ҳимоя қилиш, тинчликни мустаҳкамлаш ва кескинликни юмшатиш учун биргаликда курашиш, сиёсий ҳамкорликни янада такомиллаштириш. иқтисодий интеграция жараёнига янги омил бахш этиш ҳамдўстлик мамлакатлари олдида турган вазифалардир.

Миллий проблемани социалистик негизда ҳал этиш тажрибасининг халқлар озодлик кураши учун аҳамияти. Совет Иттифоқининг мустамлакачиликни тугатиш йўлидаги актив ва қатъий кураши, халқлар озодлиги ва тенг ҳуқуқлилиги ишини муттасил қўллаб-қувватлаётганлиги.

СССРнинг дунёдаги обрў-эътибори ва нуфузи ўсганлиги. Барча қитъалардаги мамлакатлар билан тинч ҳамкорликни ривожлантириш. Тинч-тотув яшаш принциплари — СССР ташқи сиёсатининг асоси ва бу принципларнинг халқаро миқёсда кенг эътироф этилиши. Ғарбдаги энг урушқоқ гуруҳларнинг СССРга ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига қарши курашда активлашаётганлиги. Империалистларнинг социалистик мамлакатларга қарши иқтисодий уруш, уларнинг ички ишларига аралашиш режалари, СССР ҳамда социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари устидан ҳарбий устунликка эришиш йўлидаги уринишлари муқаррар барбод бўлади.

Вашингтоннинг ҳозирги сиёсати халқаро вазиятни ғоят хатарли даражада кескинлаштирганлиги. АҚШ ва унинг бошчилигидаги НАТО блоки кўраётган ҳарбий тайёргарликларнинг мислсиз кўламлари. Барча халқларнинг ядро урушига йўл қўймаслик, уруш оловини ёқувчиларни тўхтатиб қолиш тўғрисидаги талаби. Ядро урушининг ва қуролланиш пойгасининг олдини олиш — давлатлар ўртасида ишончни тиклаш, кескинликни юмшатишга қайтиш борасида Совет Иттифоқининг янги таклифлари. Европада тинчликни сақлаб қолиш юзасидан совет таклифлари.

Совет Иттифоқининг ялпи тинчлик, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик учун, ҳозирги ва келгуси авлодларга осойишта, тинч келажакни таъминлаш учун олиб бораётган изчил ва астойдил кураши.

А Д А Б И Ё Т

В. И. Ленин. Миллатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи тўғрисида. ТАТ, 25-том, 293—302-бетлар.

В. И. Ленин. Миллатлар тўғрисидаги ёки «автономлаштириш» тўғрисидаги масалага доир. ТАТ. 45-том, 402—406-бетлар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60-йиллиги тўғрисида. КПСС Марказий Комитетининг қарори. М. Сиёсий адабиёт нашриёти, 1982 йил.

Жаҳон парламентлари, ҳукуматлари, сиёсий партиялари ва халқларига.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг 1982 йил 22 декабрда қўшма тантанали мажлисида қабул қилинган Мурожаат. «Правда», 1982 йил, 23 декабрь.

Ю. В. Андропов. СССРнинг 60 йиллиги. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг қўшма тантанали мажлисида қилинган доклад. «Правда», 1982 йил 22 декабрь.

К. У. Черненко. Кремлнинг Съездлар саройидаги қўшма тантанали мажлисда сўзланган нутқ. «Правда», 1982 йил 22 декабрь.

● «УЗБЕКСЕЛЬМАШ» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи пахтачилик учун кўплаб турли хил машина-ускуналар етказиб беряпти. Суратда: тайёр маҳсулотлар майдонидаги кенг қаторли чигит экиш сеялкалари жўнатиш олдидан сўнгги бор кўздан кечирилмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

Пойтахтимизнинг Сергели районида янги автомат-телефон станцияси ишга туширилди. Ҳозир корхоналар, ташкилотлар ва уй-жойлар телефонлаштирилмоқда. 58-АТС ходимлари биринчи навбатда Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг хонадонларига телефон аппаратларини ўрнатишяпти.

Тошкент шаҳар телефон тармоқлари Бош бошқармаси келгуси йилнинг биринчи ярмида Чилонзор районида янги 74-автомат-телефон станциясини фойдаланишга топширишни планлаштирган.

Ш. ТОҲИРОВ.

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

КАЛИНИН район партия комитети билан республика илмий-атеизм уйининг Тошкент область филиали партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг қарорлари асосида меҳнаткашлар ўртасида атеистик пропагандани кучайтиришга бағишланган илмий-амалий конференция ўтказдилар.

Конференцияда докладлар қилган фалсафа фанлари доктори, профессор А. Абдусамедов, «Наука и религия» журналининг ходими В. Л. Харазов, Калинин район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Х. Малилов атеистик пропаганда форма ва услубларини такомиллаштириш, янги урф-одатларни меҳнаткашлар ҳаётига сингдириш масалаларига тўхталдилар.

Шундан сўнг ўзаро тажриба алмашинилди. Калинин район ижроия комитети раисининг ўринбосари М. Аҳмедов, Свердлов қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси Т. Қутбиддинова, 34-мактаб партия ташкилотининг секретари Ж. Хўжаева, атеист-лектор О. Ориповалар атеистик пропагандани ташкил этишдаги тажрибалари ҳақида гапириб бердилар.

ҚАРДОШЛИК САОДАТИ

АДАБИЁТЛАР ДЎСТЛИГИ — ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ

Мамлакатнинг иқтисодий тараққиёти, моддий бойликлар яратиш қанчалик муҳим бўлмасин халқнинг маънавий камолоти, илм-фан, маданият, адабиёт ва санъатнинг юксалиши ҳар бир жамият ривожида ҳал қилувчи омиллардан ҳисобланади.

Совет мамлакатида олтмиш йил ичида чинакам маданий инқилоб рўй берди, жаҳон маданиятининг олтин фондидан муносиб ўрин эгаллайдиган сон-саноқсиз адабиёт ва санъат асарлари яратилди. М. Горький, В. Маяковский, Ҳ. Ҳ. Ниёзий, С. Айний, С. Сайфуллин, Е. Чаренц, П. Тичина, А. Упит, Я. Купала, Я. Колас, Б. Кербобоев, А. Тўқомбоев, С. Рустам сингари буюк сўз усталари асос солган кўпмиллатли адабиётимиз дунёдаги энг қудратли, энг ёрқин, энг интернационал адабиётга айланди.

Улуғ пролетар адиби Максим Горький совет ёзувчиларининг I съездида совет адабиёти фақат рус тилидаги адабиётгина эмас, у бутуниттифоқ адабиётидир деган эди. Дарҳақиқат, улкан совет адабиётини мамлакатимизда яшаётган барча халқлар, юзлаб, минглаб истеъдодлар яратмоқдалар. «Ҳозир 77 тилда яратилаётган адабий асарлар улуғ совет адабиётининг кўп овозли хорида жаранглаб янграмоқда», дейди СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Г. М. Марков.

Миллий адабиётларнинг совет ҳокимияти йилларидаги равнақи, Иттифоқ ва жаҳон миқёсидаги ютуқлари, уларда юзлаб машҳур сўз санъаткорларининг етишганлиги ғоят характерлидир. Эндиликда совет адабиёти тараққиётини М. Бажан, М. Стельмах, О. Гончар, П. Бровка, М. Танк, И. Шамякин, Э. Межелайтис, В. Лацис, С. Нерис, Т. Абашидзе, И. Абашидзе. С. Зорьян, Г. Матевосян, М. Гусейн, С. Вурғун. Ойбек, Ғ. Ғулом, Ш. Рашидов, К. Яшин, М. Авезов, С. Муқонов, Б. Кербобоев, М. Турсунзода, Ч. Айтматов, Р. Гамзатов, Қ. Қулиев, И. Друце, Ю. Ритхеу сингари турли халқ ва миллат шоир ва ёзувчилари ижодисиз тасаввур этиш мумкин эмас.

Совет Иттифоқида катта ва кичик деб аталадиган адабиётлар йўқ. Ҳар бир халқ ҳам инсон фаолиятининг барча соҳаларида дурдоналар яратишга қодир. Халқи бир неча минг кишидангина иборат «кичик» халқлардан ҳам номи ва асарлари бутуниттифоқ ва жаҳонга машҳур бўлган қатор улкан шоир ва адиблар етишиб чиқди.

Кўпмиллатли, шу билан бирга ягона совет адабиётининг майдонга келиши ва тараққиёти инсониятнинг бадиий такомилида мисли кўрилмаган ҳодиса бўлди.

Мамлакатимиздаги турли халқ ва миллатлар адабиётларининг ўзаро таъсири ва бир-бирини бойитиши совет адабиёти тараққиётининг қонуний ҳодисаси, асосий омилларидан бири ҳисобланади. Адабиётлар ўзаро таъсири ва бойитишининг асосини эса ғоявий муштараклик ва халқларнинг ленинча дўстлиги ташкил этади. Адабиётлар ўртасидаги мавжуд алоқаларнинг юксалишида, бу орқали турли халқлар орасидаги дўстликни мустаҳкамлашда миллий адабиётларнинг қардош республикаларда ўтказилаётган ўнкунлик ва ҳафталиклари жуда катта роль ўйнамоқда. Ҳафталик ва ўнкунликлар амалда ўзини оқлаганлиги учун бундай тадбирлар кейинги йилларда анъанавий тус олмоқда.

М. Горький 1934 йилдаёқ миллий республикаларда яратилган ҳар бир асар Иттифоқимиздаги барча тилларга таржима этилишини орзу қилган эди. Улуғ адиб эзгу ниятининг исботи ўлароқ бепоён мамлакатимизнинг турли бурчакларида пайдо бўлган энг яхши асарлар нисбатан қисқа муддат ичида бутуниттифоқ ўқувчиларининг маънавий мулкига айланмоқда. Чиндан ҳам ўзбек халқи эндиликда ўз маънавий оламини Низомий, Фирдавсий, Ҳофиз, Руставели, Пушкин, Шевченко, Туманян, Абай, Махтумқули, Бердах, А. Тўқай шеъриятисиз, Лев Толстой, М. Горький, В. Маяковский, М. Шолохов, А. Корнейчук, Я. Купала, Я. Колас, В. Лацис, С. Вурғун, Ш. Иброҳимов, А. Акопян, М. Бажан, Н. Тихонов, М. Жалил, М. Турсунзода, Ч. Айтматов, Р. Гамзатов асарларисиз тасаввур қила олмайди. Охундов, Макоёнок, Арбузов асарлари саҳнага қўйилганда «Мосфильм», «Ленфильм». А. Довженко номидаги Киев киностудияси ёки Грузиянинг «Соҳиллар» сингари сермазмун фильмлари намойиш этилганда. озарбайжон, тожик ёки молдаван куйлари янграганда, эстон ёки грузин рақсларини томоша қилганимизда, арман, белорус, қозоқ ёки туркман рассомларининг асарларини кузатганимизда қалбимиз тенгсиз ифтихор ва ажиб ҳисларга тўлиши ҳам ана шу маънавий яқинлик ва биродарлигимизнинг ёрқин тимсолидир.

Ўзбек халқининг адабиёти, санъати, умуман маданияти, дунё халқларининг адабиёти ва маданиятисиз, мамлакатимизда яшовчи барча халқлар маънавий маданиятда эришган ютуқларсиз анча камбағал ва нурсиз кўринган бўларди. Қардош халқларнинг адабиётларида майдонга келган ҳар бир муваффақиятли бадиий асар, санъатида пайдо бўлган ҳар бир янги расм, кино, музика, драма бизнинг ҳам муваффақиятимиз ва ифтихоримиз саналади.

Оташин шоиримиз Ҳамид Олимжон рус тупроғи, халқига бўлган мислсиз меҳрини шундай ифодалаганди:

Россия, Россия, менинг
Ватаним,
Мен сенинг ўғлингман,
эмасман меҳмон.

Рус халқининг фарзанди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, атоқли совет ёзувчиси Вадим Кожевников эса ўзбек элини ифтихор ила ўз юртим деб атайди: «Менинг Ўзбекистоним!.. Гуллаб яшнаётган ва гўзал бу диёрни мен ҳақиқатан ҳам ўз диёрим, жонажон юртим деб ҳисоблайман. Мени Ўзбекистондан тўртинчи бор СССР Олий Совети депутатлигига сайлаб келаётганликлари учун шундай деяётганим йўқ. Ўзбекистонни шу боисдан жонажон юртим деб ҳисоблайманки, унинг ишлари ва фикру зикри — менинг ишим ва фикру зикримдир. Унинг ишлари билан мулоқотда бўлишим, республика бўйлаб сафар қилишим, учрашувларим менга муттасил ижод қилиш учун, янги китоблар ёзиш учун қудратли туртки беради, Ўзбекистон — Совет ҳокимияти йиллари мобайнида одамлар ҳаёти қай тариқа ўзгарганлигининг ажойиб мисолидир».

Ўзбек адабиёти 60 йил ичида Иттифоқимиздаги энг бой ва ёрқин адабиётлардан бирига айланди. Замондошларимизнинг улуғвор сиймолари, халқимизнинг турли даврлардаги қаҳрамонона меҳнати маҳорат билан чизилган, маънавий оламимизни бойитадиган талай асарларимиз бутуниттифоқ ўқувчиларининг муҳаббатини қозонди, жаҳондаги жуда кўп халқларнинг тилларига таржима қилинди. Демакки, ўзбек адабиёти умумиттифоқ ва жаҳон аҳамиятига молик адабиётлардан бирига айланди.

Ўзбек халқи тамал тошини Ҳ. Ҳ. Ниёзий ва С. Айний сингари буюк адиблар қўйган ўз адабиётининг А. Қодирий, Ғ. Ғулом, Ҳ. Олимжон, Ойбек, Ш. Рашидов, К. Яшин, Миртемир, А. Қаҳҳор, Уйғун, М. Шайҳзода, Н. Сафаров. С. Азимов, Зулфия, А. Мухтор, Р. Файзий, Р. Бобожон, Мирмуҳсин, Ҳ. Ғулом. О. Ёқубов, Э. Воҳидов, А. Орипов, П. Қодиров, Ў. Усмонов, Ў. Умарбеков. Х. Тўхтабоев. Ў. Хошимов сингари шоир ва адиблари билан ҳақли равишда фахрланади. Бадиий ижоднинг барча жанрларида олтмиш йил ичида майдонга келган энг йирик асарлар совет кишилари ҳаёти ва курашини кўрсатувчи ёрқин кўзгу, халқимизнинг маънавий бойлигидир. Бундай ёрқин кўзгу, бадиий бойликка кўпмиллатли қардош халқларнинг аҳил оиласидаги тинч ижодий меҳнат. Улуғ Октябрнинг шарофати ва саодати, жонажон Коммунистик партиямиз раҳнамолигидаги озод замона туфайли эришилди.

Раҳматулла ИНОҒОМОВ,
филология фанлари кандидати.

Халқаро ҳаёт

ҚУРОЛЛАНИШ ПОЙГАСИ ЖИЛОВЛАНСИН

НЬЮ-ЙОРК, 26 декабрь. (ТАСС). АҚШнинг собиқ давлат секретари С. Вэнс билан миллий хавфсизлик кенгашининг собиқ ходими Р. Хантер қуролланиш пойгасини, аввало ядровий қуролланиш пойгасини жиловлаш мақсадида актив куч-ғайрат сарфлашни давом эттиришга чақирдилар.

Улар «Нью-Йорк таймс» газетасида эълон қилинган мақолада қуйидагиларни таъкидлайдилар. Ядро қуролини кўпайтирмаслик учун, АҚШда «МХ» янги қитъалараро баллистик ракеталарини ва Ғарбий Европада Американинг ўртача олисликка учириладиган ядровий ракеталарини жойлаштиришга қарши ҳаракат кенг қулоч ёзганлиги муносабати билан қуролланиш пойгасини чеклашга алоқадор масалалар «алоҳида ўткирлиги билан кўндаланг бўлиб қолмоқда». «Қурол-яроғлар устидан контроллик проблемаларига яна қизиқа бошланганлиги ҳозир жуда ўринлидир», деб ҳисоблайди мақола авторлари. Ҳозирги вақтда дунёда 50 мингтадан кўпроқ ядро зарядли қалпоқ тўплаб қўйилган, уларнинг анча қисми Хиросимага ташланган ва юз мингдан кўпроқ кишининг ёстиғини қуритган атом бомбасига нисбатан анча кўп қудратга эгадир, деб уқтиришади улар. «Уларнинг жами портлаш қудрати инсониятнинг бутун тарихи мобайнида ишлатилган ҳамма қурол-яроғларнинг қудратидан бир неча баравар ошиб кетади», деб таъкидланади мақолада.

«Башарти Қўшма Штатлар ҳам, Совет Иттифоқи ҳам айни вақтда иккинчи томоннинг хавфсизлигини таъминлашга кўмаклашадиган тадбирларни кўрмас эканлар, уларнинг иккаласи ҳам ўзини ядровий ҳалокатдан ҳимоя қилиб қола олмайди»,— деб уқтиришади С. Вэнс билан Р. Хантер. Уларнинг фикрича, бу тадбирлар ҳамкорликка ва коллектив хавфсизликка асосланиши керак. «Қурол-яроғлар устидан текшириш мумкин бўлган оқилона, мувозанатли, комплекс контроллик қилиш тўғрисидаги битимлар — Қўшма Штатларнинг хавфсизлигини Совет Иттифоқининг хавфсизлигини таъминлашнинг, қисқаси барча давлатларнинг коллектив хавфсизлигини таъминлашнинг таркибий элементидир», деб таъкидлашади мақола авторлари.

С Вэнс билан Р. Хантер айни АҚШ қуролланиш пойгасини чеклаш соҳасида бир қанча муҳим Совет-Америка аҳдномаларига эришишни барбод қилганлигини моҳият эътибори билан тан оладилар. Шу аҳдномалар орасида улар ядро қуролининг ер ости синовларини чеклаш тўғрисидаги, тинч мақсадларда ер остида ядро портлатишлари ҳақидаги шартномаларни ва СКЧ-2 ҳақидаги шартномани тилга оладилар, бу шартнома ва битимлар Америка сенатига ратификация қилиш учун тақдим этилмаганлигини эслатадилар. Мақола авторларининг таъкидлашича, ҳозирги вақтда «Рейган маъмурияти ядро қуроли синовларини тўла-тўкис ва ёппасига тақиқлаш тўғрисида шартнома тузиш йўлида 20 йилдан бери қилиб келинаётган ҳаракатлардан бош тортди».

АҚШ қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш проблемалари хусусидаги музокараларни Шарқ билан Ғарб ўртасида баҳс кетаётган бошқа масалалар билан сунъий равишда боғламаслик керак», «боғлаш концепсиясининг ўзи жиддий хатодир», деб мақолада алоҳида таъкидлаб ўтилади. «Қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш Шарқ билан Ғарб ўртасидаги мафкуравий ихтилофларга чек қўймайди», деб таъкидлашади мақола авторлари. Бироқ, С. Вэнс билан Р. Хантернинг фикрича, қуролланиш пойгасини жиловлаш жараёни иккала томонга «ядро жаҳаннамидан бир қадам орқага ташлаш ва қурол-яроғларнинг вазиятини беқарор қилувчи системаларини жойлаштиришдан воз кечиш» имконини беради.

ЎЗБЕКИСТОН АРТИСТЛАРИ ЛАОСДА

ВЬЕНТЬЯН, 27 декабрь. (ТАСС). Лаос Халқ Демократик Республикаси пойтахтида Ўзбекистон «Садо» ансамблининг гастроллари бошланди. Биринчи кечадаёқ — концертга мингдан кўп томошабин келди. Лаос томошабинлари миллий ўзбек ва замонавий эстрада қўшиқлари билан мезбонларни таништирган совет артистларини қизғин кутиб олдилар. Ансамбль гастроллари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланиб республикада ўтказилаётган тадбирларнинг бир қисми бўлиб қолди.

ТЕРРОРЧИЛАР ТЎДАСИ ТУГАТИЛДИ

МАНАГУА. Никарагуа ички ишлар министрлигининг бўлинмалари Леон департаментидаги Хикараль аҳоли пункти яқинида сомосачиларнинг катта тўдасини тугатдилар. Отишма чоғида бандитлардан беш киши ўлдирилди.

Ички ишлар министрлигининг бу ерда тарқатилган баёнотида хабар қилинишича, Гондурас территориясидан Никарагуага суқулиб кирган аксилинқилобчилар шу кунларда фош этилган террорчилик фитнасининг актив қатнашчиларидир. Бу тўдага АҚШ марказий разведка бошқармаси мадад бериб турибди. Сандиночилар революциясининг душманлари янги йил байрами кунларида республиканинг турли районларида, аввало пойтахтда бир қанча портлатишлар қилишни мўлжаллаганлар. Шу мақсадда улар мамлакатга чет эллардан кўп миқдорда портловчи моддалар келтирганлар. Бу портловчи моддалар янги йил арафасида болалар учун юборилган совға посилкалари ичига қўйилган. Леон департаментида зарарсизлантирилган бандитлар ҳам шундай портловчи моддаларга эга бўлганлар.

(ТАСС).

АМЕРИКА ЖОСУСИНИНГ ИШИ ЮЗАСИДАН ТЕРГОВ ТУГАДИ

КОБУЛ. (ТАСС). «Ҳақиқати инқилоби савр» газетасининг хабар қилишича, Кобулда жосуслиги учун қамоққа олинган афғон граждани Исохоннинг иши юзасидан тергов тугади.

У АҚШнинг Кобулдаги элчихонасида ишлаётганида элчихонанинг ходимлари уни ёллаганлар ва уларнинг топшириқларига биноан пул учун ҳар хил юмушларни бажариб турган. Жумладан, у мамлакатдаги аҳвол ва аҳолининг кайфияти тўғрисида маълумотлар йиққан. Шу мақсадда у, Ғазна ва Лохур вилоятларига борган, шунингдек ўз ҳамюртларини жосуслик қилишга жалб этишга уринган.

«Ҳақиқати инқилоби савр» газетаси Америка жосуси ва диверсантининг жиноятлари Америка империализми Афғонистон халқига қарши бошлаган эълон этилмаган урушга яна бир яққол мисолдир, деб таъкидлайди.

РУМИН ДРАМАТУРГИЯСИ ФЕСТИВАЛИ ОЛДИДАН

САҲНАДА — «РЎЁ»

Румин драматурги Думитру Соломоннинг номи санъат мухлисларига яхши таниш. Унинг кўпгина асарлари қардош мамлакатлар саҳнасидан муносиб ўрин олган. Мана энди ўзбек томошабинлари ҳам румин адибининг «Рўё» деб номланган асарини ўз саҳналарида томоша қилмоқдалар. Асарни ўзбек тилига шоир Машраб Бобоев таржима қилган.

Куни кеча Ҳамза номли ўзбек Давлат академик театри санъаткорлари саҳналаштирган янги комедиянинг премьераси бўлиб ўтди. Ишқибозлар томошадан сўнг санъаткорлар маҳоратини давомли қарсаклар билан олқишладилар.

Асар давомида ҳаётдаги кўзга кўринмас иллатлар моҳирлик билан фош этилади. Хусусан, олий ўқув юртига киришда айрим ҳолларда йўл қўйилаётган камчиликлар қаттиқ танқид остига олинади.

Комедиянинг жонли ва қизиқарли бўлишида персонажлар образини маҳорат билан саҳнага олиб чиққан артистларнинг хизматини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Томошабинлар асосий ролларни ижро этган артистлар Гулчеҳра Зокирова (прокурор), Ёдгор Саъдиев (милиция лейтенанти), Ҳожиакбар Нурматов (профессор), Дилбар Икромова (профессорнинг хотини) ва бошқаларнинг маҳоратларини юксак баҳоладилар.

Асарни саҳнага қўйишда режиссёр А. Белинский, рассом Ф. Туманков, костюмлар рассоми Г. Страковаларнинг хизматлари катта бўлди.

Шу кунларда республикамиз жамоатчилиги келгуси йилнинг март ойида Тошкентда ўтказиладиган румин драматургияси фестивалига қизғин тайёргарлик кўряпти. «Рўё» спектаклининг саҳнага қўйилиши ана шу катта тараддуднинг дебочасидир.

Г. МАМБЕТОВА.

ЧИННИЛАР ЖИЛОСИ

Бундан 30 йил муқаддам Тошкент чинни заводида атиги уч турда маҳсулот ишлаб чиқарилар эди. Бугунга келиб бу кўрсаткич 30 дан ошиб кетди.

Чиройли ва ихчам ранго-ранг ўзбек чинниларининг жаранги эндиликда дунёнинг турли бурчакларида ҳам таралмоқда. Маҳсулотларимизнинг Шри-Ланка, Румыния, Канада, Норвегия, Гвинея ва Бразилияда ташкил қилинган савдо-саноат кўргазмаларида, Дамашқ, Познань, Лейпциг каби хорижий шаҳарларда бўлиб ўтган халқаро ярмаркаларда катта совринларни олгани бежиз эмас.

— Бу ютуқларда бизнинг ҳам муносиб улушимиз борлигидан фахрланамиз, — дейди заводнинг бош рассоми Ғайрат Даминов. — Коллективимиз янада нафис, сержило расмлар яратиш устида изланмоқда.

Завод мўйқалам соҳиблари шу кунларда Тошкентнинг 2000 йиллигига муносиб туҳфалар тайёрлашмоқда. Анвар Нўъмонов, Мая Назарова, Нина Никитина сингари моҳир рассомлар яратган безаклар ўзбек чиннисн довруғини янада оширмоқда. Куни-кеча «Гуллаётган Тошкент», «Юбилей», «60 йил» ва бошқа хил ўнлаб дид билан чизилган расмлар акси туширилган лаган, ваза, чойнак ва пиёлалар савдо тармоқларига жўнатилди.

А. ТИЛОВОВ.

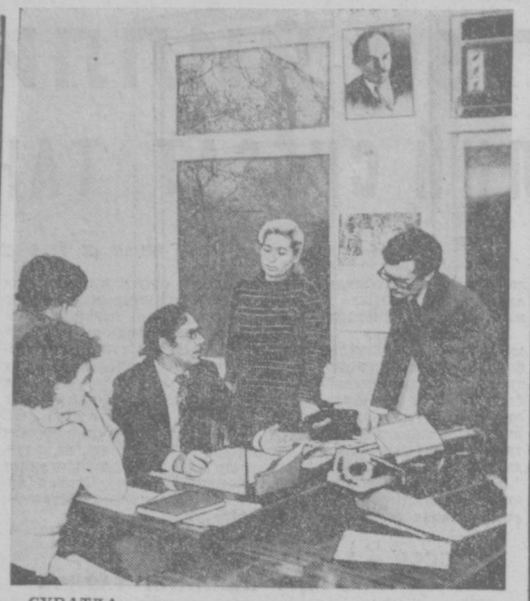

СУРАТДА: редколлегия аъзолари газетанинг навбатдаги сонини муҳокама қилмоқдалар.

В. Портнов фотоси.

«СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ЧИРЧИК» ГАЗЕТАСИ — 50 ЁШДА

ШАҲАР МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЖАНГОВАР МИНБАРИ

1932 йил октябрида Чирчиқ электрохимия комбинати қурилиши партия комитети, комсомол комитети ва қурилиш комитети газетаси — «Ударник Чирчикстроя»нинг биринчи сони босмадан чиққан эди. Кейинчалик у «Социалистический Чирчик» номи билан шаҳар меҳнаткашлари ўртасида машҳур бўлиб кетди.

Шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети органи сифатида газета социалистик Чирчиқни бунёд этиш йўлида қурувчилар, транспортчилар, саноатчилар кўрсатаётган жасоратни турли жанрларда, қизиқарли формаларда ёрита бошлади. Биринчи беш йилликлар даврида бунёдкорлик ишлари газета учун бош мавзу бўлган бўлса, Улуғ Ватан уруши йилларида у қаҳрамон ҳимоячилар ҳақида, фронт орқасида халқимиз кўрсатган жасорат тўғрисида тўлақонли ҳикоя қилди.

Чирчиққа кўчиб келган саноат корхоналари қуввати урушдан кейинги йилларда яна ҳам оширилди, уй-жойлар қурилиши кенгайди. Газета журналистлари ва жамоатчи активлар ёш шаҳар ҳаётида рўй бераётган ўзгаришларни илҳом билан тараннум этдилар.

Ҳозир газета кўплаб ишчи-мухбирларни ўзига жалб этган. Меҳнат коллективларида ишчи-мухбирларнинг постлари муваффақиятли ишлаб турибди. Улардан келаётган турли мавзудаги мақолалар «Экономика тежамли бўлсин», «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши», «Коммунистнинг шарафи ва обрўси» каби рубрикалар остида эълон қилинмоқда.

Газета почтаси ой сайин мавзу жиҳатдан бойиб бормоқда, авторлар доираси кенгаймоқда. Редакция ҳар йили меҳнаткашлардан 1,5 мингдан кўпроқ хат-хабарлар олиб турибди. Ўқувчилар конференциялари, шаҳар ишчи-мухбирлари слёти мунтазам ўтиб турибди. Уларни ташкил этишда газетанинг ўнга яқин штатсиз бўлими актив иштирок этяпти. Бу бўлимларни тажрибали ишчи-мухбирлар бошқаришмоқда.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, меҳнат коллективларини давлат планларини бажаришга сафарбар этишдаги хизматлари ва чиқа бошлаганлигига 50 йил тўлиши муносабати билан «Социалистический Чирчиқ» газетаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Бу юксак мукофот газета журналистларини ва бошқа жамоатчи мухбирларни КПСС XXVI съезди қўйган вазифаларни бажаришда янада актив курашга даъват этмоқда.

Л. СЕМЕНОВ,
«Социалистический Чирчик» газетаси редактори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

АЪЗАМОВЛАР СУЛОЛАСИ

2. ЎҒИЛЛАР

Поезд Шарқ томон шитоб билан елиб борарди. Вагон купеларидан бирида хиёл қорин қўя бошлаган ўрта ёшлардаги бир киши ўтирар ва кўзларини очиб-ёпиладиган стол устидаги шахмат тахтасидан узмас эди. Бир томонда кумушранг патила-патила сочли ёшгина жувон, нариги томонда эса иккита ўғил бола. Ўйин фожиавий ниҳоясига яқинлашар, болаларнинг аҳволи мушкуллиги яққол сезилиб турарди. Буни кузатиб турган бояги киши оқ доналарни сураётган жувоннинг ҳар бир яхши юришидан кейин унинг ёш рақиблари жавобини сабрсизлик билан кутарди.

Ногоҳ қора фарзин диагонал бўйлаб тахтанинг бу бурчагидан у бурчагига келиб тўхтади. Жувоннинг кайфияти бузила бошлади. Анчагина ўйлагач, қўлини кўтариб ёш рақибларини тантилик билан кутлади. Икки юришдан кейин оқ шоҳнинг мот бўлиши мажбурий бўлиб қолган эди.

— Баракалла, Слава, — деб юборди бояги киши хурсандлигини яширолмай.

Ҳар қанча шод бўлса арзирди-да. Яқингинада янги сотиб олинган шахмат доналарига оддий ўйинчоқ тариқасида қараб юрган саккиз яшар болакай бу қадимий ўйинга фақат қизиқиб қолмай, балки биринчи жиддий ғалабасини нишонлади. Врач — Аъзамовнинг бу галги «диагноз»и ҳам қатъий қўйилди: бола яхши шахматчи бўлиши керак. Вассалом!

Бу воқеа эса Аъзамовлар дам олган Кисловодскда бўлган эди. Тожихон ака ўғилларини шашка ўйнашга ўргатмоқчи бўлди. Шу боисдан у янги шашка ва уни янги ўрганувчилар учун чиқарилган кичкинагина китобча сотиб олди. Вячеслав билан тўрт яшар Валерий ўзлари учун янги машғулотни тезда ўзлаштириб олишди ва отпускасининг ярмини ўтказишга ҳам улгурмаган Тожихон Аъзамхонович катта ўғлидан биринчи мағлубиятини тан олди.

Тожихон ака умрида шашкага ортиқча қизиқмаган бўлсада, уни мураккаб ва ажойиб шахмат олами соҳилига элтувчи ўзига хос «кўприк» деб билган. Шунинг учун ўғилларининг дастлабки ютуғидан кейинроқ уларга шахматни ўргатишга аҳд қилди.

— Қани, йигитчалар, бўлди, — деди у ўғилларига, — бу эрмакни йиғиштириш пайти келди.

Мана ҳозир ўғилларига қараб туриб, у, одамда қандай истеъдод яширингани, ҳозирча бекор турган ва сиртга чиқиб, заргар қўлига тушган олмосдек ўз қирраларини намоён қилиш учун пайт пойлаётган ички потенциал кучлар борлигини билмаслиги ҳақида ўйларди. Энди у Вячеславнинг яқинда шахмат тахтасию, доналарни синдириб юрганидан таажубланмасди. Ахир унинг ўзи ҳам бир вақтлар «иккинчи муҳаббати» мавжудлигини ҳатто ҳаёлига ҳам келтирмаган эди-ку.

Вячеслав жудаям тиришқоқ, қунтли чиқиб қолди. Мактабдан бўшагач, теннис майдончасида ярим соатча шуғулланар ва уйга келгач, стол устида пайдо бўлиб қолган қатқат журнал-у китобларни мутолаа қилишга тушарди. Тожихон ака болалари ота-боболарининг ишини давом эттиришларини истарди. Орадан уч-тўрт йил ўтгач, машғулотлар ўз самарасини бера бошлади.

Биринчи марта Вячеслав Аъзамовнинг номи 1959 йилги турнир жадвалида пайдо бўлди. Олмалиқ шаҳри биринчилигининг ярим финалида у ғалаба қозониб финалга чиқди. Лекин мутасаддилар, мусобақа судьялари ўн уч ёшли болани финалга қўйишга ботина олмадилар. Бўлажак шахматчи таланти билан ҳазиллашиб бўлмайди, ҳали ёш, деб уни «авайлашди».

Вячеслав маҳоратини такомиллаштириш ва уни чархлашни давом эттирди. Унинг машқларига Тожихон Аъзамхоновичнинг ўзи раҳбарлик қиларди. Кўп ўтмай унга баъзан отасининг кучи етишмай қолаётганлиги сезилди. Шунда спорт мастерлигига номзод Евгений Надеждинни ёрдамга чақирган Тожихон ака олдинроқ қилиб қўйган бир ишидан ўзи мамнун бўлди.

Олмалиқда шахмат спортини ривожлантиришни кўзда тутиб, 1954 йили у тошкентлик таниқли шахматчи Е. Надеждинни доимий яшаш учун ўз шаҳрига таклиф қилди. Буни ўзича қилмади, албатта: раҳбар ташкилотлар билан келишди, уларнинг розилигини олди.

1964 йилнинг февраль ойида Олмалиқда СССР касаба союзлари шахсий биринчилигининг зона турнири ўтказилди. Унда 14 нафар СССР спорт мастерлари ҳамда мастерликка номзодлар ўзаро куч синашдилар. Мусобақада бош судьялик вазифасини адо этган эдим. Ёрдамчиларим орасида асли касби ишчи, шу билан бирга республикамизда шахмат ҳаракатини бошлаб берганлардан бири Наби ака Ғаниев ҳам борлиги шундоққина эсимда. Бир куни бизни Тожихон ака уйига таклиф қилди.

Уч-тўрт киши бўлиб бордик. Улар шаҳарда қурилган дастлабки типовой ҳовлилардан бирида яшашар экан. Атроф мевали дарахтларга тўла, баъзилари куртак ёзай-ёзай деб турибди. Улар батартиб ўтказилган, ораларида теннис столи, гимнастика машқлари бажариладиган асбоб-ускуналар жойлаштирилган. Югурадиган йўлакча ҳам бор.

Мезбон бўш шийпончани кўрсатиб, сал ўтмай у ерга шахмат столи қўйилишини айтди. Ичкарига кирамиз. Ҳамма нарса жой-жойида. Китоб жавони, ундаги бадиий адабиётлар, медицинага оид қўлланмалар, қолаверса, алоҳида токчаларни банд этган шахмат журналлари, китоблари, қўлёзмалар диққатимизни жалб этди. Биз узоқ вақт жавондан нари кета олмадик. Бурчакка яқинроқ жойдаги махсус шахмат столида доналар бўлажак жангга шай ҳолда сафланиб турибди. Соат ҳам бор: истасангиз беш минутлик блиц ўйнашингиз мумкин.

— Шаҳримизда шахмат мухлислари жуда ҳам кўп, — дея сўз очди Тожихон ака бизни столга ўтиришга таклиф қиларкан. — Клубда ўйинга тўймаганлар тўғри шу ерга йўл олишади. Эшигимиз ҳамиша уларга очиқ. Баъзилари масала ёки этюдни ечолмай келишса, бошқалари блиц сурмоқчи бўладилар. Яна бировлари назарий қўлланмаларга муҳтож.

Шаҳарнинг иккинчи шахмат клуби бўлиб қолган шу ҳовли, шу уйда амалий ўйинлар қатори махсус шахмат адабиётларида босилган назарий мақолалар, М. Ботвинник, В. Смислов, М. Таль, Т. Петросян, Б. Спасский ва бошқа шахмат сардорларининг ижоди, улар яратган партиялар ўрганилар, таҳлил қилинарди. Вақти-вақти билан оила аъзолари ўртасида турнирлар, шахмат композицияси — масала ва этюдлар ечиш бўйича конкурслар ҳам ўтказилиб туриларди. Хуллас, оила аъзолари бўш вақтининг анчагина қисмини ана шундай машғулотлар банд этарди.

Шу вақтга келиб Валерийга ҳам «жон кира» бошлади — ўйнаб кетди. Акаларининг жангларини қизиқиб кўриб юриб, ҳали жуда мурғак Жорикнинг ҳам кўзи пишиб борарди. Уни оддийгина болалик қизиқишларигина шахмат чорраҳаларига бошламади. Георгий 3 ёшданоқ доналарни тахтага беҳато терибгина қолмай, уларни майдон узра «чоптириш»ни ҳам ўрганиб олди. Кўп ўтмай масала ва этюдларни ечишга ҳам қурби келиб қолди. Ҳарфларни билмай туриб шахмат алифбесини ёд қилди.

1959 йилнинг охирлари Вячеславнинг айтарли ютуғи билан якунланди: ўсмирлар ўртасида Тошкент области чемпионатида биринчи, республикада эса иккинчи ўринларни эгаллади ва кенг спорт кураши майдонига чиқиб олди. 1964 йили Рига шаҳрида 24 ўсмир ўртасида ўтказилган мамлакат биринчилигида учинчи ўринни олиб, спорт мастерлигига номзодлик талабларини бажарди. Шу тариқа ота ва тўнғич ўғилнинг шахмат унвонлари тенглашди.

Айтгандай, 1954 йилгача Олмалиқда Тожихон акага бас келадиган шахматчи топилмади, у ҳатто республика биринчиликларида ҳам қатнашди. 1962 йили бошланиб, 1963 йилнинг охирларида ниҳоясига етган хат орқали шахмат ўйнаш бўйича Ўзбекистоннинг дастлабки чемпионати унга айниқса катта ғалаба келтирди. Бу ўйинда биринчиликни олгач, 1964 йил бошларида унга СССР спорт мастерлигига номзод унвони берилди.

Ажойиб спорт ғалабалари туркуми 19 ёшли Вячеславга иттифоқ миқёсида катта шуҳрат келтирди.

СССР шахмат федерацияси уни мастерлик нормативи ўрнатилган турнирга қўшди. Ўша йили ёзда Тбилисида ўтказилган бу турнир 8 нафар тажрибали спорт мастери, шунча қобилиятли мастерликка номзодни имтиҳондан ўтказди. Улар ўзаро икки мартадан куч синашишди. Мастерларга қарши 16 учрашувда 8 очко олган Вячеслав Аъзамов жадвалнинг юқори қисмидаги ўринлардан бирини эгаллади. Бу сафар мастерлик учун атиги ярим очко етмай қолди. Шундан кейин оила аъзолари ва бошқалар унга «беш минути кам мастер» деб ҳазиллашадиган бўлиб қолдилар. Ана шу «беш минут» наҳот 12 йилга чўзилса...

Ўша вақтларда республика матбуотида Т. Аъзамовнинг ўртанча ўғли Валерийнинг номи пайдо бўла бошлади. 17 ёшли Валерий спорт мастерлиги номзодлиги учун икки марта балл олишга сазовор бўлди.

1966 йилнинг охирларида бошланган Ўзбекистон биринчи шахмат фестивалининг дастлабки босқич мусобақаларида бир йил ичида республикамизнинг 200 мингга яқин шахмат мухлиси иштирок этди.

Улкан фестивалнинг финал қисми 1967 йилнинг ноябрь ойида Тошкентдаги марказий шахмат клубида ўтказилди. Айни вақтнинг ўзида Ўзбекистон 32-чемпионати деб номланган турнир иштирокчилари сафида Аъзамовлардан уч нафари бор эди: Вячеслав, Валерий ва учинчиси оталари Тожихон ака эмас, укалари Георгий.

М. МУХИДДИНОВ,
СССР спорт мастери, тарих фанлари кандидати.

(Давоми бор).

Суратда: Тожихон ака билан ўғли Вячеслав ўртасидаги қизғин баҳсни беш ёшли Жорик диққат билан кузатмоқда.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

СУД ҲУКМИДАН СЎНГ

ҚАЛЛОБЛИК ОҚИБАТИ

ҲИСОБЧИ боланинг гапи Нурмуҳаммадга наша қилди. «План чатоқ бўлаяптику» эмиш. План нима деган нарса: бу бошлиқнинг қаричи, устомонлиги, қолаверса «маҳорати». Керак бўлса борни йўқ қилади, йўқни бор. Ҳа, у чангалда шўрва қайнатишга қодир.

У ферма мудири. Қачон нима иш қилишини билади. Нафсиламбирини айтганда бутун фермадаги сигирларнинг сутини ариққа оқизиб қўйиб, планни дўндириб ташлаши мумкин. Дўппини осмонга отиб юради-да, кейин вақти соати келганда бургутга ўхшаб, бир шўнғиб чанг солади-ю, улоқни олиб кетади. Ана қарабсизки олқиш ҳам унга, мукофот ҳам.

Кимнинг дўпписини кимга кийгизиб кетишни Нурмуҳаммад жуда яхши билади. У бир грамм ҳам сут етиштирмай планни юз қилиб ташлаши мумкин.

У бошлиқ сут фермаси бу ой орқада қолаёзибди. Мана энди вақти-соати келди, бошқа ишлар билан бўлиб сал ёдидан кўтарилибди-да. Зарари йўқ, қаловини топсанг қор ёнади... Нурмуҳаммаднинг кимлигини билиб қўйишсин!

Нурмуҳаммад белни бақувват қилиб «Янгиюлторг» экспедитори Маҳамаджон Ўсаров ҳузурига борди.

— Келинг Нурмуҳаммад, — очиқ чеҳра билан кутиб олди экспедитор.

— Сут плани тўлмай қолибди, шу, бажарворишсангиз деб келувдим.

— Бажариш бўлса бажарвораверамиз-да, биздан нима кетди. Биззиям фермага фахрий аъзо қилиб оладиган бўлдингиз чоғи...

— Уйимизнинг тўри сизники, акажон.

— Хўш, қанча етмай қолди. Бизга ўша томонини айтсангиз бас. Бир ел урамиз, қаппайиб тураверадида.

— Тўрт-беш тонна, ҳолос.

— Бўпти. Килосига беш сўмдан.

— Ҳа, шу-да. Бизни пулдан қочира олмайсиз.

— Бўлмаса эртага 93-магазин олдида юк машинаси билан турасиз. Фақат тахт бўлиб туринг, бир дақиқа... ва сиз у ёққа, биз бу ёққа.

— Бир оғиз сўзингиз. Эгарлоғлик отдек бўлиб турамиз.

Экспедитор Муҳаммаджон Ўсаров бундай ишларни хамирдан қил суғиргандек осон дўндириб ташлайдиган, қилни қирқ ёрадиганлардан. У одатдагидек енг шимариб ишга киришиб кетди.

Маҳамаджон Ўсаров ҳар кунгидек хизмат юзасидан сут маҳсулотлари заводига кираркан у бош суқмаган эшик қолмади. Эпини қилиб беш идишда 171 килограмм қиздирилган ёғни машинасига босиб, келишилган жойга йўл олди.

Айтилган вақтда Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг ферма мудири Нурмуҳаммад Аҳмедов «эгарланган от»дек шай турарди. Юк кўз очиб юмгунча колхоз машинасига ортилди. Маҳамаджон Ўсаров заводдан ўғирланган, давлат нархи 3 сўм 40 тийинлик қиздирилган ёғнинг килограммини 5 сўмдан Нурмуҳаммад Аҳмедовга пуллади. Экспедитор бебилиски 855 сўмни чўнтакка урди.

Зум ўтмай колхоз машинаси ҳозиргина ёғ олиб чиқиб кетилган заводнинг дарбозаси олдида пайдо бўлди. Беш идишдаги ёғ топширилди. Ферма мудири Нурмуҳаммад Аҳмедовнинг ўғзи қулоғида, ҳиргойи қилиб борарди. Ахир у топширган 171 килограмм қиздирилган ёғ учун колхоздан 4477 килограмм сут топширилди, деб ҳужжат берилгандида.

Лекин бу ҳиргойи узоққа чўзилмади. Ҳалол меҳнат қилиш, халқнинг дастурхонини неъматлар билан тўлдириш ўрнига, кўзбўямачилик билан шуғулланган кимсалар қўлга тушдилар. Эл бойлигига бойлик қўшиш ўрнига, дастурхондан барака кўтаришга уринган, ўз тинчи деб виждонини, орини йўқотган ноинсофлар қора курсига ўтирдилар. Халқ тили билан айтганда уларнинг бетига қора сурилди. Озодликдан маҳрум этилдилар... Эл тузини тотиб, тузлуғига тупурган бундай бебурдларнинг ҳеч қачон косаси оқармайди, шарманда-ю шармисор бўлиши турган гап.

Б. ПЎЛАТОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

30 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатаган артист
Олмахон ҲАЙИТОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти
Гулшод ОТАБОЕВА
Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Олимжон ОРИФЖОНОВ,
Солистлар: Нуриддин ҲАЙДАРОВ, Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Гулнора ОДИЛОВА, Тоштемир ТОҲИРОВ, Доно ШОРАҲМЕДОВА, Саттор ИСЛОМОВ, Каримжон ФАЙЗИЕВ ва бошқалар.
Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли
ПРОГРАММАНИ — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Отамурод БЕКЖОНОВ олиб боради.
«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари — Олмахон ҲАЙИТОВА.
Музика раҳбари — Шавкат МУҲАМЕДОВ.

ЎЗБЕКИСТОН КИТОБ САВДОСИ БИРЛАШМАСИНИНГ
ТОШКЕНТ КУТУБХОНАЛАР КОЛЛЕКТОРИДА АДАБИЁТЛАРНИ КОМЛЕКТЛАШДА БЎЛГАН СИСТЕМАДАГИ КУТУБХОНАЛАР ВА ИДОРАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ КУТУБХОНАЛАР КОЛЛЕКТОРИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН
1983 йил 1 январдан бошлаб
Тошкент шаҳри территориясида бўлган кутубхоналар «Ташкнига» шаҳар китоб савдоси бошқармасига ўтказилади ва улар пулларни Давлат банки Марказий бўлимасидаги 9245301 махсус ссуда ҳисобига ўтказишлари лозим;
Тошкент области территориясида бўлган кутубхоналар «Ташоблкниготорг»га ўтказилади ва улар пулларни Давлат банки область конторасидаги 9245303 махсус ссуда ҳисобига ўтказишлари лозим.
1983 йил 1 январга қадар Тошкент кутубхоналар коллектори билан ўзаро ҳисоб-китобларни текшириб чиқишингизни сўраймиз.
«УЗКНИГОТОРГ» БИРЛАШМАСИ.

«ЛИДЕР-206» — СТЕРЕО»
КЎЧМА ЭЛЕКТРОФОНИ

БАРЧА ФОРМАТДАГИ СТЕРЕО ВА МОНОФОНИК ГРАМПЛАСТИНКАЛАРДАГИ ЁЗУВЛАРНИ АЖОЙИБ РАВИШДА ҚАЙТА ЭШИТТИРАДИ.
Электрон конструкцияси блокли бўлиб, электропроигриватель, қайта эшиттириш қурилмаси ва иккита акустик системасини ўз ичига олади. Овозни кўпайтириш, стереобаланс регуляторлари ҳамда юқори ва қуйи частоталар бўйича алоҳида тембр регуляторлари мавжуд.
Электрофондан унга кичик габаритли радиоприёмник, электрогитара, микрофон ва магнитофон приставкаси улангaнда овоз частоталарини кучайтиргич сифатида ҳам фойдаланиш мумкин.

Электрофоннинг ток билан таъминланиши универсал — ўзгарувчан ток тармоғидан ёки батареялардан.
Батареялардан қувват олинганда ҳар бир каналнинг максимал овоз чиқариш қуввати камида 2 вт, ўзгарувчан ток тармоғидан таъминланганда — камида 3 вт.
Электрофоннинг оғирлиги — 8 кг.
Чакана нархи — 140 сўм.
«РЕКЛАМА» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
1—9 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ
«ВОСКРЕСЕНЬЕ» РОК ГРУППАСИНИНГ
ЯНГИ ЙИЛ БАЙРАМ ПРОГРАММАСИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Солистлар: Алексей РОМАНОВ, Петр ПОДГОРНИЙ, Вадим ГОЛОТВИН, Игорь КЛЕНОВ, Владимир ВОРОНИН.
Бадиий раҳбар — Аванес МЕЛИК-ПАШАЕВ.
ТОМОШАЛАР: 1, 3, 4, 5, 6, 7 январь соат 17 ва 20.00 да; 2, 8, 9 январь соат 14, 17 ва 20.00 да бошланади.
Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида сотилади.
КАССАЛАР ҳар куни соат 10 дан 20.00 гача очиқ.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.
Справкалар олиш учун телефонлар: касса — 46-03-12, 46-70-31; администратор — 46-07-53, 46-68-77.

Октябрь революцияси орденли Ўрта Осиё темир йўлининг
ТОШКЕНТ БЎЛИНМАСИ
юкларни қабул қилувчи-топширувчи ва поездларни қабул қилувчиларни тайёрлайдиган
3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Ҳар ойда 90 сўмдан стипендия тўланади.
Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.
Курсларни битирганлар темир йўл транспорти ходимлари учун белгиланган имтиёзларнинг ҳаммасидан фойдаланадилар.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Привокзальная кўчаси, 7-уй. Телефонлар: 99-73-03, 99-75-69, 99-72-68, 99-74-69, 99-74-70.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 07578. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1758. 14